

Voorlopige agenda van de commissie Ruimte en Wonen van 1 april 2015

Hierbij wordt u uitgenodigd voor de openbare vergadering van de commissie Ruimte en Wonen

Datum: woensdag 1 april 2015
Aanvang: 20:00 uur
Locatie: Oude raadzaal
Voorzitter: mevr. K.W. van Doesen
Griffier: mevr. A. Weiland t.(050) 367 7678

Opening

[Bijlage - Uitnodigingsbrief met toelichting op de agenda \(pdf\)](#)

A Algemeen deel

A1. Opening en mededelingen

A2. Vaststelling agenda

A3. Afspraken en planning

[Bijlage - 2015-3-4 besluitenlijst Ruimte & Wonen \(pdf\)](#)

[Bijlage - LTA R&W april 2015 \(pdf\)](#)

[Bijlage - IM-lijst R&W april 2015, niet afgehandeld \(pdf\)](#)

[Bijlage - IM-lijst R&W april 2015, afgehandeld \(pdf\)](#)

A4. Rondvraag

B Inhoudelijk deel

B1. Bespreekpunten Christen Unie m.b.t. Omgevingsvergunning sloop Finse school
(collegebrief 20-2-2015)

[Bijlage - Bespreekpunten Finseschool van de Christen Unie \(pdf\)](#)

[Collegebrief - Omgevingsvergunning sloop Finse school \(pdf\)](#)

[Ingekomen stukken - Nr. 1 Sloop Finse school groningen - Stichting Cuypersge-
nootschap \(pdf\)](#)

[Ingekomen stukken - bezwaar Finse school \(pdf\)](#)

[Bijlage - redengevende beschrijving van Helperwestsingel 96 \(pdf\)](#)

B2. Agenda voor de stad en regio
(collegebrief 20 maart 2015)

[Collegebrief - Agenda voor de stad en regio \(pdf\)](#)

[Collegebrief - Agenda voor de stad en regio \(R&W april 2015\) \(pdf\)](#)

commissie Ruimte en Wonen - woensdag 1 april 2015

- B3. Nadere informatie Welstandsnota
(Collegebrief 20-2-2015)
[Collegebrief - Nadere informatie Welstandsnota \(pdf\)](#)
[Bijlage - presentatie nieuwe welstandnota Rcie 1-4-2015 \(pdf\)](#)
- B4. Meerstad Midden West
(Informatie over de volgende fase van de ontwikkeling a.h.v. een presentatie)
[Bijlage - Presentatie Meerstad Midden West voor cie. R&W 1-4-2015 \(pdf\)](#)
[Bijlage - Presentatie Meerstad Midden West \(cie. R&W 1 april 2015\) \(pdf\)](#)

C Huishoudelijk deel

- C1. Ingekomen stukken
[Ingekomen stukken - Lijst ingekomen collegebrieven voor R&W april 2015 \(pdf\)](#)
- C2. Vaststelling verslag
[2015-03-04 Verslag R&W \(pdf\)](#)

Sluiting

Bij de inhoudelijke agendapunten onder A en B kunnen burgers gebruik maken van het inspreekrecht. Men krijgt daarvoor maximaal drie minuten. De totale inspreek-tijd per vergadering is maximaal een kwartier. Insprekers dienen zich minimaal 24 uur voor de vergadering aan te melden bij de commissiegriffier. De agenda's zijn onder voorbehoud. De definitieve agenda's worden in de vergadering vastgesteld.

U kunt deze vergadering live volgen via www.gemeenteraad.groningen.nl

Bijlage - Uitnodigingsbrief met toelichting op de agenda

Raadscommissie Ruimte en Wonen
Telefoon 050-367 7678
Annemarieke.weiland@ groningen.nl

Onderwerp   Uitnodiging vergadering raadscommissie Ruimte en Wonen d.d. 1 april 2015

Datum   18 maart 2015

Geachte commissieleden,

Namens uw voorzitter, mevrouw K.W. van Doesen, nodig ik u uit voor de vergadering van de raadscommissie Ruimte en Wonen op woensdag **1 april 2015 20.00 uur in de oude raadzaal.**

Afspraken en planning

Graag maak ik u attent op de LTA - en IM lijst met voorgestelde aanpassingen. Met uw goedkeuring worden deze commissievergadering definitief aangepast. Tevens is de besluitenlijst van 4 maart 2015 toegevoegd.

B.1 Omgevingsvergunning sloop Finse school (collegebrief 20-2-2015)

De CU heeft gevraagd om agendering gevraagd van deze collegebrief.
Bespreekpunten volgen z.s.m.

B.2 Agenda voor de stad en regio

Dit betreft het vervolg op een eerdere brief over de ontwikkelagenda voor de stad, ruimtelijke economische strategie 2015-2018 (collegebrief 14-11-2014). Op verzoek van de raad wordt een eerste denkrichting voor het proces geschetst, met de nadrukkelijke uitnodiging aan de raad om hierover verder mee te denken. Ook de commissieleden van B&V en W&I zijn bij dit punt van harte uitgenodigd (het punt staat ook op hun LTA).

B.3 Nadere informatie Welstandsnota (Collegebrief 20-2-2015)

Hierbij zal het college u tevens d.m.v. een presentatie nader informeren over de koers van het nieuwe welstandsbeleid, het proces en de uitgangspunten van de pilot Schildersbuurt. Deze presentatie is alvast aan de agenda gehangen.

B.4 Meerstad Midden

Het college geeft u middels een presentatie informatie over de volgende fase van de ontwikkeling. Deze presentatie wordt later aan de agenda gehangen.

C1. Ingekomen stukken

I.v.m. informerende aard niet geagendeerd.

Met vriendelijke groet,
namens de voorzitter,

Annemarieke Weiland,
raadsadviseur Ruimte en Wonen

Bijlage - 2015-3-4 besluitenlijst Ruimte & Wonen

BESLUITENLIJST RAADSCOMMISSIEVERGADERING RUIMTE EN WONEN

Datum: 4 maart 2014
Plaats: Oude Raadzaal
Tijd: 16.30 – 18.45 uur

1. AGENDAPUNTEN VOOR DE RAAD VAN 25 MAART 2015

CONFORM

- Herziene grondexploitatie de Velden 2014
- Vaststelling bestemmingsplan Bedrijfsperceel Wolddijk
- Wijziging welstandsnota Welstandskader Binnenstad
- Integraal gebiedsgericht werken en beantwoording gerelateerde moties en initiatiefvoorstellen

1-MINUUT INTERVENTIE

- Collegebrief Stedenbouwkundige visie Zernike Campus Groningen i.c.m. beantwoording schriftelijke vragen Stadspartij over ontwikkeling van Zernike tot Campus-terrein, n.a.v. bespreekpunten Stadspartij en PvdA
  - o Stadspartij overweegt motie
- Raadsbesluit Aanpassen bestemmingsplan binnenstad, inzake de ingestelde 'time out' voor het afgeven van onttrekkingsvergunningen gebied voorbereidingsbesluit (Vishoek, Hoekstraat en Muurstraat)
  - o Student en Stad resp. D66 overwegen motie

DISCUSSIE

- o Wethouder Van der Schaaf kondigt voorstel aan voor voorbereidingsbesluit m.b.t. kantoren complex Trompsingel ten westen van de Oosterpoort (vh. ANWB), dat i.o.m. presidium rechtstreeks naar raad gaat

2. TOEZEGGINGEN

- o gesprekken met COA over motie Ruimte voor vluchtelingen zijn gaande, zodra het leidt tot concrete plannen stelt wethouder commissie op de hoogte
- o Volgende week komt brief over 'bed,bad,brood-voorziening'
- o Wethouder Van der Schaaf komt terug op suggestie mevr. Woudstra om stad te betrekken bij project monument light.

3. LTA, LIJST MOTIES/TOEZEGGINGEN, INGEKOMEN STUKKEN

- Akkoord met voorgestelde wijzigingen LTA/IM
- Geen agenderingen van ingekomen stukken

4. VERSLAGEN

Het verslag van 4-2-2015 is ongewijzigd vastgesteld.

5. VERGADERINGEN, WERKBEZOEKEN, AFSPRAKEN ETC.

- vergadering 1 april komen aan de orde:
  - o Ontwikkelagenda van de Stad (komt brief over)
  - o Meerstad Midden (presentatie en discussie)

Bijlage - 2015-3-4 besluitenlijst Ruimte & Wonen

- Pilot Welstand Schildersbuurt – algemene uitgangspunten

Bijlage - LTA R&W april 2015

Lange Termijn Agenda per 17-3-2015

J

	die		onderwerp	vorm document	opmerkingen
PM	2013-108	R&W	Vaststelling visie Oosterhoogebrug	voorstel	v.der Schaaf afhankelijk van de marktpartijen
4-feb-15	2014-254	B&V/ R&W	Spoorzone: realisatiebesluit fietstunnel + bustunnel + spoor lay-out	voorstel	de Rook Bijeenkomst Silo 19-11-14
1-apr-15	2015-38	R&W	Buurtbemiddeling	brief	v.der Schaaf
1-apr-15	2014-234	R&W	Weilandbeleid (toi stadsbouwmeester)	brief	v.der Schaaf cbrf. 20-2-15, afvoeren.
1-apr-15	2014-308	R&W/ W&/ B&V	Raadsbehandelplan ontwikkelagenda voor de stad, ruimtelijke economische strategie 2015-2018	brief	v.der Schaaf cbrf
29-apr-15	2015-39	R&W	Ontwerp Noordoost hoek Hoornse Meer (Hampshire)	brief	v.der Schaaf n.a.v. LTA-overleg mrt 2015
29-apr-15	2015-40	R&W	Bestedingsprogramma monumenten	brief	v.der Schaaf n.a.v. LTA-overleg mrt 2016
29-apr-15	2015-41	R&W	Jaarprogramma archeologie	brief	v.der Schaaf n.a.v. LTA-overleg mrt 2017
29-apr-15	2013-164	R&W	Omzetting achtergestelde lening Groninger Monumentenfonds	brief	v.der Schaaf Fonds oriënteert zich op toekomst
29-apr-15	2014-311	R&W	Staat P	brief	v.der Schaaf
10-jun-15	2015-43	R&W	Nadere info bestemmingsplannen uit scan n.a.v. uitspraak over Schildersbuurt	brief	v.der Schaaf n.a.v. LTA-overleg mrt. 2015
10-jun-15	2014-236	R&W	Aangepaste Huisvestingsverordening	voorstel	v.der Schaaf n.a.v. veranderde wetgeving
10-jun-15	2014-237	R&W	Monitor Jongerenhuisvesting	brief	v.der Schaaf
10-jun-15	2014-238	R&W	Vaststelling Stedebouwkundig plan Engelse Park	voorstel	v.der Schaaf
10-jun-15	2014-90	R&W	Voorontwerp best.plan Halfweg	brief	v.der Schaaf
10-jun-15	2014-233	R&W	Vaststellen woonvisie	voorstel	v.der Schaaf
3e kw 15	2015-44	R&W	Vaststelling bestemmingsplan Noordoost hoek Hoornse Meer (Hampshire)	voorstel	v.der Schaaf n.a.v. LTA-overleg mrt 2015
3e kw 15	2015-42	R&W	Aanwijzen monumenten licht	brief	v.der Schaaf n.a.v. LTA-overleg mrt 2015

Legenda:

Blaauw=nieuw

Rood= verwacht discussiepunt in commissie

1/2

Bijlage - LTA R&W april 2015

Lange Termijn Agenda per 17-3-2015

J

		die		onderwerp		vorm document		opmerkingen	
3e kw 15	2014-312	R&W		Slotcalculatie Bessemerstrook	voorstel		v.der Schaaf		
3e kw 15	2014-313	R&W		Vaststelling uitwerkingsplan woongebied Reitdiep 3-4	brief		v.der Schaaf		
3e kw 15	2014-235	R&W		Vervolg NLA (prestatieafspraken?)	brief		v.der Schaaf	hangt af van wetgeving	
4e kw 15	2015-33	B&V/ R&W		Discussie zuidzijde/voorzijde Stationsgebied			de Rook	toegevoegd bij LTA-overleg feb. 2015	
4e kw 15	2015-48	R&W		Herziening Erfgoednota	voorstel		v.der Schaaf		
4e kw 15	2015-47	R&W		Voorontwerp best.plan Querfdoolaan	brief		v.der Schaaf	n.a.v. LTA-overleg mrt. 2015	
4e kw 15	2015-45	R&W		Vaststelling bestemmingsplan Friesestraatweg 145 (Woldring)	voorstel		v.der Schaaf	n.a.v. LTA-overleg mrt. 2015	
4e kw 15	2015-46	R&W		Vaststelling bestemmingsplan Zernike	voorstel		v.der Schaaf	n.a.v. LTA-overleg mrt. 2015	
4e kw 15	2014-185	R&W		Bestemmingsplan Winschoterweg 11 (boer de Wildt) + MER	voorstel		v.der Schaaf		
4e kw 15	2014-79	R&W		Slotcalculatie grex Lewenborg	voorstel		v.der Schaaf	Bij algehele slotcalculaties 2015	
4e kw 15	2014-85	R&W		Voorontwerp best.plan Woonschepehaven	brief		v.der Schaaf		
4e kw 15	2014-303	R&W		Jaarlijkse rapportage economische effecten tijdens en na bouwfase Grote Markt OZForum	brief		de Rook		
2e kw 16	2015-49	R&W		Herziening Welstandsnota	brief		v.der Schaaf		
2e kw 16	2014-190	R&W		Evaluatie facetbestemmingsplan woningsplitsing	brief		v.der Schaaf		

Legenda:
 Blauw=nieuw
 Rood= verwacht discussiepunt in commissie

Bijlage - IM-lijst R&W april 2015, niet afgehandeld

Moties en initiatiefvoorstellen

Jaar - Nr	Mandateners	Titel	Datum	Cie	Geplande afhandeling / overige opmerkingen	Afgehandeld	Soort	Agenda-punt	Thema	Portefeuille houder
<i>verzoekt het college:</i>										
2012-71	11 S&S, PvdA, GL, CDA	Slagen in toetsten slaagkans	te komen met een beter toetsingsmechanisme voor de slaagkans van jongeren op goede woonruimte.	R&W	wordt meegenomen volgende monitor jongeren-huisvesting 28 kw '15		motie	Gemeentebegroting 2013		v. der Schaaf
2014-9	1 CDA	Mantelzorgwoning en mogelijk maken	1. onderzoek te doen naar de mogelijkheden om het plaatsen van een mantelzorgwoning te vergemakkelijken door het plaatsen van bestemmingsplannen, hetzij een overkoepelend bestemmingsplan zorg te maken; 2. de hier zo spoedig mogelijk over te rapporteren.	R&W	mees in woonvisie 28 kw '15		Initiatiefvoorstel	initiatiefvoorstellen		v. der Schaaf
2014-10	2 GL, CU	Aandacht voor de Wijert	1. de komende tijd De Wijert te ondersteunen bij het opzetten van een nieuwe wijkraad; 2. samen met die nieuwe wijkraad de praktische aandachtspunten in de wijk op bijv. het gebied van sociale veiligheid, leefbaarheid en voorzieningen te inventariseren; 3. in gezamenlijkheid met de wijkraad en de bewoners die uitdagingen de komende jaren systematisch aan te pakken.	R&W	Proces loopt, overzicht volgt voor zomer 2015. Voortgang motiebrf. 10-10-14		motie	Carroussel sporthal Europapark en herinrichting g Copus den Hoorn Raad 19-2-14		van der Schaaf/ T. Schroor
2014-14	4 D66	Bestemming in tijdelijkheid	1. de maatregel binnen twee jaar na ingangsdatum van het facetbestemmingsplan te evalueren; 2. in die evaluatie in te gaan op zowel de gewenste als de ongewenste effecten van deze maatregel, met daarbij specifieke maar niet exclusieve aandacht voor de ontwikkeling van de woningmarkt voor starters; 3. tevens in die evaluatie te beargumenteren waarom een tussentijdse actualisering van het facetbestemmingsplan al dan niet nodig wordt geacht.	R&W	LTA 28 kw.2016. Motiebrf. 10-10-14, 1e evaluatie in monitor JHV dec.'14. Wordt vast punt in evaluaties.		motie	vaststelling bestemming s-plan woning splitsing 23-4-2014		v. der Schaaf
2014-25	6 D66, PvdA en GL	Gebiedsgerichte Verduurzaming	1. op korte termijn met een plan van aanpak te komen voor de gebiedsgerichte verduurzaming van woningen; 2. de raad zo snel mogelijk te informeren over wanneer dit plan van aanpak kan worden verwacht.	R&W / B&V	motiebrief 10/10/14; betrokken bij woonvisie; uitgangspuntenno titie november 2014, woonvisie zelf 2e kwartaal 2015		motie	Voorjaarsdebat		Van der Schaaf / Gijbbersen

Bijlage - IM-lijst R&W april 2015, niet afgehandeld

Moties en initiatiefvoorstellen

Jaar - Nr	M	Indiener	Titel	Datum	Cie	Geplande afhandeling / overige opmerkingen	Afgehandeld	Soort	Agenda-punt	Thema	Portefeuille houder
<i>verzoekt het college:</i>											
2014-48	6	S&S	Kijk over de grens	1. om op zoek te gaan naar mogelijkheden om buitenlandse investeerders te betrekken bij het ontwikkelen van jongerenhuisvesting; 2. hen optimaal en actief te informeren over de kansen die de Groningse markt voor jongerenhuisvesting biedt.	R&W	Motiebrief 9-7-14 rapportage dec '14 in monitor JHV		motie	Voorjaarsdebat		van der Schaaf / T. Schroor
2014-49	6	S&S, CU, CDA	Brandweercontroles kamerverhuurpanden	te streven naar een minimaal aantal kamerverhuurcontroles van 1125 zoals in 2012 reeds het geval was, in 2015.	F&V / R&W	motiebrief 10/10/14; betrokken bij uitvoeringsprogramma toezicht en handhaving WABO 2015; info over resultaten bij evaluatie uitvoeringsprogramma voorjaar 2016		motie	Voorjaarsdebat		den Oudsten / Van der Schaaf
2014-105	11	PvdD, SP, GL, Stadspartij	Zet tuin op de kaart	1. bij het verstrekken van een bouwvergunning voor percelen die niet als Tuin of Groen vermeld staan op de kaart, maar wel in de praktijk een dergelijke functie vervullen, actief te adviseren over het plaatsen van groene daken ter plaatse; 2. het plaatsen van groene daken als compensatie voor verlies aan stadsgroen (waaronder bomen) nadrukkelijk te stimuleren, wanneer groencompensatie niet anderszins mogelijk is.	B&V / R&W			motie	Bestemmingsplan Binnenstad		Van der Schaaf / Gijbbersen
2014-108	12	PvdA	Goed wonen in de binnenstad	1. in de te verschijnen woonvisie voor de Binnenstad aan te geven hoe en zo mogelijk op welke locaties zich kansen voordoen voor nieuw- en verbouw voor verschillende doelgroepen; 2. in het verband van de (nog te verschijnen) visie op de binnenstad ook te onderzoeken welke maatregelen (en waar) op onder meer het gebied van kamerverhuur en woning-splitsing wenselijk en noodzakelijk zijn om kansen te bieden aan verschillende doelgroepen.	R&W			motie	Uitgangspunten actualisatie Woonvisie		v. der Schaaf
2014-109	12	S&S	Compensatie jongerenhuisvesting	te onderzoeken of het mogelijk is om de strengere maatregelen die de mogelijkheden om jongeren te huisvesten beperken gesompenseerd kunnen worden, zodat de ontwikkeling van jongerenhuisvesting in de stad niet te zeer wordt belemmerd.	R&W			motie	Uitgangspunten actualisatie Woonvisie		v. der Schaaf
2015-4	2	S&S, GL, PvdA, D66	Zonnige perronkappen	in overleg met ProRail te onderzoeken of het mogelijk is om ook de Groningse nieuwe perronkappen te voorzien van dergelijke innovatieve zonnepanelen.	R&W / B&V			motie	Functioneel ontwerp Mood Hoofdstation		de Rook

Bijlage - IM-lijst R&W april 2015, niet afgehandeld

Moties en initiatiefvoorstellen

Jaar - Nr	M Indieners	Titel	Dictum	Cie	Gepland afhandeling / overige opmerkingen	Afgehandeld	Soort	Agenda- punt	Thema	Porte- feuille houder
2015- 5	2 IS&S, GL	Informatie- voorziening fietsparkeren op het station	verzoekt het college: te onderzoeken op welke manier de informatievoorziening rondom het fietsparkeren op het station verbeterd kan worden.	R&W/ B&V			<i>motie</i>	Functioneel ontwerp Mool Hoofdstation		de Rook

Bijlage - IM-lijst R&W april 2015, afgehandeld

Moties en initiatiefvoorstellen

Jaar - Nr	M	Indiener	Titel	Datum	Cie	Gepolde afhandeling / overige opmerkingen	Afgehandeld	Soort	Agenda-punt	Thema	Portefeuille houder
2011-60		D66, CDA, VVD, CU, Staatspartij, PvdD, S&S	Erfpacht	1. erfplichtige particuliere woningbezitters ook in de binnenstad de mogelijkheid te bieden de grond in blote eigendom te verwerven, tenzij de gemeente aantoonde de grond voor eigen gebruik en/of herstructurering binnen tien jaar nodig te hebben. 2. de hoofdlijnen voor het voorstel hiertoe nog in december 2011 aan de Raad voor te leggen en een definitieve uitwerking uiterlijk 1 maart 2012 met het oog op een mogelijke eerste overdracht in 2012; 3. in het voorstel concrete maatregelen op te nemen tot de waardebeoordeling van erfpaalgrond, de uniforme kosten van overdracht en de wijze en tempo van invoering; 4. ervaringen opgedaan in andere gemeenten te benutten.	R&W	Raad ontvangt brief in juni. Expertmeeting 16 okt. '12. voorstel naar raad 4-9-'13. raad 25-9-'13	Afgehandeld	motie	Erfpacht		
2012-03		GL, PvdA	Visie Plandee Noord	1. Uiterlijk in 2013 een visie gereed te hebben voor plandee Noord. Uitgangspunt daarbij is het samen met de provincie onderzoeken van de mogelijkheid om een energielandschap te ontwikkelen. Doel daarbij is de opbrengstaakstelling van 20 min. euro veilig te stellen waardoor het deel van het weerstandsvermogen dat nu aangehouden wordt, kan vrijvallen.	R&W	(B&V 5 juni)	Afgehandeld	motie	Meerstad		
2012-47		6 CU, S&S	Heroverwegen inzet ISV-middelen	1. bij het opstellen van de begroting 2013 bij de heroverweging van de ISV-middelen als bezuinigingspost meer inzicht te geven in de status en geschiedenis van de genoemde projecten, in het mogelijk hanteren van de kaasschaafmethode en in het aangeven van de consequenties van stopzetting en kaasschaaf	R&W	Begroting 2013 Begroting 2014	Afgehandeld	motie	Voorjaarsbrief		
2012-52		7 S&S	Oplossing voor krapte	voor de begroting in beeld te brengen hoe initiatieven op de particuliere kamerverhuurmarkt kunnen worden gestructureerd.	R&W		Afgehandeld	motie	Collegebrf. 14-6 Woningmarkt-ontwikkelingen en Monitor Jongeren-huisvesting		
2012-61		11 GL, D66	Op naar 4000	1. voor 1 januari '13 de tweede rapportage van het beleid en de resultaten op gebied van energiebesparing aan te bieden aan de raad; 2. en daarbij aan te geven in hoeverre gemeente en corporaties op koers liggen om in 2014 een totaal van 4000 corporatiewoningen te hebben verduurzamd	R&W		Afgehandeld	motie	Gemeentebegroting 2013		
2012-75		11 PvdA, S&S, D66	Leven in Stad, gelden slimmer besteden	met een voorstel te komen met een nieuwe inzet van de 'Leven in Stad' middelen met daarin meer prioriteit voor het plaatsen van fietsenrekken en daarin een verschuiving van Abri-campagnes naar micro-campagnes via studenten- en buurtverenigingen.	R&W		Afgehandeld	motie	Gemeentebegroting 2013		

Bijlage - IM-lijst R&W april 2015, afgehandeld

Moties en initiatiefvoorstellen

Jaar - Nr	M - Indiaten	Titel	Dictum	Cie	Geplandte afhandeling / overige opmerkingen	Afgehandeld	Soort	Agenda-punt	Thema	Porte-feuille houder
2012-82	PvdA en Stadspartij	Leefbaarheid Woonschepenhave	De raad uiterlijk 1 mei te informeren welke vervangingsinvesteringen en onderhoudswerkzaamheden voor de Woonschepenhave mogelijk niet uitgevoerd worden en daarbij een onderscheid maken tussen wenselijke en noodzakelijke werkzaamheden. In ieder geval de noodzakelijke werkzaamheden voor de Woonschepenhave die niet gerealiseerd worden in de integrale aanpak, alsnog te betrekken bij het totaal van de afwegingen in het meerjarenpuntenplan 2012-2016.	B&V / R&W	voorstel december 2013 (LTA)	Afgehandeld	motie	Krediet-aanvraag 2013 vervangingsinvestering en en aanvullen langcyclisch h onderhoud openbare ruimte.		
2013-5	1 D66, CDA, PvdA, VVD	Structurele Startersleningen	om te onderzoeken of in grondexploitatie die inzetten op verkoop van starterswoningen, budget kan worden vrijgemaakt dat kan worden ingezet voor het aanbieden van startersleningen voor de aankoop van woningen binnen de betreffende grondexploitatie. Tenslotte de verkoop van woningen binnen de betreffende grondexploitatie te stimuleren. En hierbij expliciet in te gaan op: 1. welke grondexploitatie dit zou moeten betreffen; 2. hoeveel leningen er maximaal worden uitgegeven; 3. onder welke voorwaarden deze leningen worden versrekt; 4. het verwacht effect van deze startersleningen op de grondexploitatie en verkoop.	R&W	Meegenomen in Cbrf Bouwoffensief 27-5-'13 cbrf. 31-10-13	Afgehandeld	motie	Vaststelling herziening aantal grote grond-exploitaties.		
2013-6	1 GL, PvdD, CU en PvdA	Tijdelijk gebruik	1. om de locaties en mogelijkheden voor tijdelijk gebruik van grond (zoals kleine groenplaatsen, braakliggende terreinen, leegstaande gebouwen en daken van grote panden) in kaart te brengen; 2. deze zichtbaar maken voor de inwoners van de stad; 3. de raad voor de zomer hierover te informeren.	R&W	Actuele leegstandskaart voor bewoners en initiatiefnemers in november online	Afgehandeld	motie	Vaststelling herziening aantal grote grond-exploitaties		

Bijlage - IM-lijst R&W april 2015, afgehandeld

Moties en initiatiefvoorstellen

Jaar - Nr	M - Indieners	Titel	Datum	Cie	Geplandte afhandeling / overige opmerkingen	Afgehandeld	Soort	Agenda-punt	Thema	Portefeuille houder
2013-8	1 Stadspartij, VVD, D66 en CDA	"Driekhoekje van Dijkhuis"	verzoekt het college: 1. te onderzoeken of het laten vervallen van het fietspad en het wijzigen van de bestemming van de "Driehoek van Dijkhuis" mogelijk, haalbaar en wenselijk is; 2. dit voorjaar in het kader van de bestemmingsplanherziening en de lopende afweging van projecten en ambities een brief over mogelijke afrui van de twee projecten aan de raad te sturen.	R&W		Afgehandeld	motie	Vaststelling herziening aantal grote grond-exploitaties		
2013-9	2 CU, CDA, VVD, PvdA, D66	Motie Investeren	1. om, samen met de woningbouwcorporaties, actief in gesprek te gaan met investeerders om hen op de hoogte te brengen van de mogelijkheden om zelfstandig of in samenwerking met corporaties woningbouw in het kader van het project BouwZorg te realiseren in Groningen; 2. met een voorstel te komen waarbij in ieder geval ingegaan wordt op: 1. welke opties er zijn voor investeerders en/of investeringsmaatschappijen om woningbouw in Groningen te realiseren; 2. welke voor- en nadelen er voor de gemeente, de corporaties en voor investeerders er zijn in het realiseren van vastgoed op hierboven beschreven wijze; 3. de uitkomsten (het akkoord) en het vervolg van het gesprek tussen de gemeente Groningen, (particuliere) investeerders en mogelijk de corporaties.	R&W		Afgehandeld	motie	Meerjaren-programma Structuurvisie Wonen 2013		
2013-10	2 CDA, SP, PvdA, VVD, Stadspartij	Motie prioriteit voor probleemstraten	bij het onderzoek naar de maatregelen om woonsplitsingen te voorkomen, prioriteit te geven aan straten waar de 15%-norm voor kamerverhuur is bereikt en de urgentie groot blijkt.	R&W	Cbrf. en ontwerp bestemmingsplan Woningensplitsing 6 juni 2013 vaststellen bestemmingsplan mei 2014 Raadsbesluit 23-4-2014	afgehandeld	motie	Meerjaren-programma Structuurvisie Wonen 2013		

Bijlage - IM-lijst R&W april 2015, afgehandeld

Moties en initiatiefvoorstellen

Jaar - Nr	M	Indieners	Titel	Datum	Cie	Geplande afhandeling / overige opmerkingen	Afgehandeld	Soort	Agenda-punt	Thema	Portefeuille houder
2013-27		PvdA, GL, D66, VVD, PvdA, CDA, S&S, PvdD en CU	Benutten leegstand gemeentelijk vastgoed, vastgoed huizenbouw	1. het voorwoord te nemen om middel een quick-scan de kansen die er zijn in kaart te brengen om leegstaand gemeentelijk vastgoed tijdelijk maatschappelijk te laten renderen door de gebouwen tegen een schappelijke vergoeding beschikbaar te stellen, met name voor culturele en maatschappelijke instellingen en startende ondernemers; 2. de hiervoor genoemde doelgroepen bij de quick-scan te betrekken; 3. de quick-scan vóór 15 oktober 2013 aan de gemeenteraad te presenteren zodat de uitkomsten betrokken kunnen worden bij de begrotingsbehandeling.	R&W	Inventarisatie van leegstand vastgoed derden en onbenut vastgoed en braakliggende grond van gemeente in vorm van leegstandskaart vóór 15 okt. '13 (Cbrf:10-07-'13)	afgehandeld	motie	Voorjaarsbrif		
2013-40		VVD, PvdA, CDA	Actieve stimuleren grondverkoop en huizenbouw	1. te onderzoeken in hoeverre de methode van Almere toepasbaar is in de stad Groningen; 2. te onderzoeken in hoeverre de methode van het Hoogveen Bouwpakket voordelen zou kunnen bieden voor de Stad Groningen.	R&W	cbrf. 12 sept. 2013	Afgehandeld	motie	Bouwoffensief Groningen		
2013-43		PvdA, D66, VVD, SP en CDA	Campus Groningen	Met een voorstel te komen het jongerenhuisvesting bouw plan 'Bouwjong' voortaan in de communicatie verder te laten gaan als 'Campus Groningen', een naam die aansluit op Healthy Aging Campus en Zernike Campus.	R&W	cbrf. 12 sept. 2013	Afgehandeld	motie			
2013-46a		9 D77 en PvdA	Kamerkeurmerk	waar noodzakelijk ondersteuning te verlenen aan de verdere totstandkoming van het kamerkeurmerk.	R&W	rv 21-11-13, meerjarenprogr. Structuurvisie Wonen	afgehandeld	motie	Motie Vreemd aan de Orde van de Dag		
2013-57		10 D66	Wijkconferenties	* een pilot op te zetten waarbij in een of twee wijken een wijkconferentie wordt georganiseerd; * daarbij ervaringen uit andere gemeenten te gebruiken bij het voorbereiden van de wijkconferentie(s); * na afloop van de wijkconferentie(s) deze te evalueren met bewoners, wijkverteenwoordigers en betrokken instanties; * deze evaluatie te delen met de gemeenteraad.	R&W	Mees in gebiedsgerichte aanpak mrt.15 RV 12-2-15	Afgehandeld	Initiatief voorstel			v. der Schaaf
2013-58		10 PvdA	Bewoners nemen heft in eigen handen	* om te komen tot een plan van aanpak. "Bewoners nemen heft in eigen handen" waarin de genoemde voorstellen een plaats krijgen.	R&W	Mees in gebiedsgerichte aanpak mrt.15 RV 12-2-15	Afgehandeld	Initiatief voorstel			v. der Schaaf

Bijlage - IM-lijst R&W april 2015, afgehandeld

Moties en initiatiefvoorstellen

Jaar - Nr	M	Indieners	Titel	Datum	Cie	Gepaalde afhandeling / overige opmerkingen	Afgehandeld	Soort	Agenda-punt	Thema	Portefeuille houder
<i>verzoekt het college:</i>											
2013-82		12 D66, S&S, GL en PvdA	Student: geen lastpak!	de categorie 'Studentenoverlast' niet langer apart te hanteren bij de verslaglegging van het medipunt/Zorg en Overlast.	R&W	Cbrf. 15-5-2014	afgehandeld	motie	Jongeren-huisvesting en overlast		
2013-83		12 CDA, SP	Categorie kamerverhuur zichtbaar	bij het administreren van Buren- of Geluidsoverlast, ook de betreffende woonvorm, zoals bijvoorbeeld kamerverhuurpand, te registreren	R&W	Cbrf. 15-5-2014	afgehandeld	motie	Jongeren-huisvesting en overlast		
2014-29		6 PvdA, D66	Stad aan zet	<ol style="list-style-type: none"> in het vierde kwartaal van dit jaar aan de raad te rapporteren over de uitkomsten van de initiatiefvoorstellen van de PvdA en D66 met betrekking tot bewonersparticipatie en daarbij aandacht te besteden aan de mogelijkheden om het principe van Let's Gro ook op wijkniveau toe te passen; met de raad in gesprek te gaan over de manier waarop de gemeente Groningen om kan gaan met vragen, initiatieven en ideeën uit de samenleving en het stimuleren daarvan en de rol die de raad hierin kan spelen. 	R&W	Motiebrief 10-10-14, LPB congres en Let's Gro nov. '14, RV 12-2-15	Afgehandeld	Voorjaarsdebat		Van der Schaaf	
2014-30		6 PvdA	Sociaal en fysiek sterke wijken	<ol style="list-style-type: none"> de kennis en kracht van de wijkteams niet verloren te laten gaan; bij de wijkcampak in de nieuwe woonwisse de 'wijze lessen en 'goed practice' vanuit het NLA en de wijkteams mee te nemen; te onderzoeken of de wijkteams in de doorontwikkeling van sociale teams binnen de gebiedsgerichte aanpak een belangrijke rol kunnen blijven spelen. 	R&W	Mee in gebiedsgerichte aanpak mrt.15 RV 12-2-15	Afgehandeld	motie	Voorjaarsdebat	VSD	Van der Schaaf
2014-103		11 S&S, D66	Gebalanceerd in gesprek	om met behulp van de wijkwerkhouders het participatieproces zo vorm te geven dat het de bevolkingsamenstelling in de wijk reflecteert en er zodoende zorg voor te dragen dat bewoners uit de wijk evenwichtig en gebalanceerd worden vertegenwoordigd.	R&W	RV 12-2-15	Afgehandeld	motie	Begroting 2015		

Bijlage - Bespreekpunten Finseschool van de Christen Unie

Groningen, 27 maart 2015

Bespreekpunten Finse school

De Finse scholen Helperwestsingel 96 en 98 zijn in 2004 aangewezen als gemeentelijk monument, als uitkomst van de inventarisatie en selectie van naoorlogse architectuur en stedenbouw. De scholen zijn in 1950 gebouwd als onderdeel van de wederopbouw van het land na de oorlog, toen er grote schaarste bestond aan bouwmaterialen en geschikte onderwijsvoorzieningen. Door de toegepaste systeembouw konden dergelijke scholen toen snel en op grote schaal worden gebouwd, vaak in duo-vorm. De dubbelschool aan de Helperwestsingel is het laatste duo in de gemeente en één van de weinige nog bestaande in het land. De inmiddels ontstane typologische zeldzaamheid, de ensemblewaarde, de herinneringswaarde en de gaafheid zijn redenen geweest om beide architectonisch fraai gedetailleerde scholen aan te wijzen als gemeentelijk monument.

Voor Helperwestsingel 96 is een sloopaanvraag ingediend. Terugkijkend is dit de uitkomst van een langdurig proces over herontwikkeling van deze locatie en de omgeving (Kermisexploitantenterrein), waarbij het monument op enige wijze ingepast zou worden. Het college heeft in juni 2014 besloten de herontwikkeling minimaal 5 jaar op te schorten omdat er door de slechtere economische omstandigheden geen mogelijkheden zijn voor herontwikkeling en neemt tegelijkertijd het besluit om het gebouw te slopen.

Wij hebben de volgende vragen aan de fracties:

1. In de brief aan de Raad worden de slechte staat waarin de school verkeert en de hoge kosten van herstel als argumenten genoemd om het gebouw te slopen. De Finse school die nu op de nominatie staat om gesloopt te worden is reeds in 2004 aangewezen tot gemeentelijk monument.
Zijn de fracties met ons van mening dat door de aanwijzing tot monument de eigenaar(de gemeente) een instandhoudingsplicht opgelegd krijgt, net als andere eigenaren van monumenten in deze stad (particulieren met een monument krijgen vergaande verplichtingen opgelegd) en dat het vreemd is dat de gemeente als eigenaar zich onttrokken heeft aan die instandhoudingsplicht door 10 jaar niets te doen onderhoud?
2. Er is nu geen direct belang bij sloop, de herontwikkeling van het terrein is jaren uitgesteld. Onduidelijk is waarom herontwikkeling niet beter is onderzocht. Voor het onderzoek naar de mogelijkheden van hergebruik kan de gemeente gebruik maken van subsidies van het rijk. Ook de provincie stimuleert hergebruik. In het uiterste geval zou zelfs verplaatsing van het monument onderzocht kunnen worden. Bouwkundig is dat goed mogelijk. Ook krijgt onze fractie signalen dat het bedrag wat genoemd wordt voor behoud, veel te hoog is, maar dat mensen die dat nader willen onderzoeken, geen toegang krijgen. Ook is er eerder bij herhaling aangedrongen op

Bijlage - Bespreekpunten Finseschool van de Christen Unie

verkoop aan een liefhebbende particulier, die waren er en die zijn er, maar daar is niets mee gedaan. Ook is er vanuit de buurt een appèl gedaan om dit gebouw voor de buurt te behouden met een creatieve buurtfunctie.

Zijn de fracties het met ons eens dat er beter en nieuw serieus onderzoek gedaan moet worden naar alle mogelijkheden tot behoud, verkoop, verplaatsing van dit monument?

3. Het toetsingskader van de monumentencommissie (de Erfgoedverordening) geeft het volgende aan: " Het is verboden een beschermd monument te beschadigen of te vernielen" (Erfgoedverordening art. 9 (evenals Monumentenwet art. 11 lid 1))
Vinden de fracties dat vernieling in dit geval wel zou mogen?

Met vriendelijke groet,

Inge Jongman

ChristenUnie

Collegiebrief - Omgevingsvergunning sloop Finse school

Onderwerp Informeren over omgevingsvergunning
voor sloop Finse school

Steller Kirsten Tiggelaar

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon (050) 367 85 25 Bijlage(n) - Ons kenmerk 4862751
Datum 19-02-2015 Uw brief van - Uw kenmerk -

Geachte heer, mevrouw,

Op 4 juni 2014 hebben wij u per brief (ons kenmerk 4355731) geïnformeerd over ons besluit om de Finse school aan de Helper Westsingel te slopen. Inmiddels zijn alle voorbereidingen getroffen en staan we op het punt de omgevingsvergunning voor de sloop van de Finse school te verlenen. In deze brief informeren wij u hierover.

Project Helper Westsingel fase 2

Als gevolg van de huidige marktsituatie en daaraan verwante neveneffecten voor de woningcorporaties kan het project Helper Westsingel fase 2 nu geen doorgang vinden. Het project betreft het verplaatsen van het Kermisexploitantenterrein, waarna op de vrijkomende locatie een woningbouwproject kan worden gerealiseerd. Binnen het plangebied staat de Finse school en gelijk met het stopzetten van dit project doemde de vraag op wat we gaan doen met de Finse school. Het gebouw is een gemeentelijk monument en verkeert in zeer slechte staat.

Sloop van de Finse school

We hebben de mogelijke oplossingen en de daarbij behorende voor- en nadelen zoals verplaatsen, verkopen en behouden onderzocht en afgewogen.

In onze brief van 4 juni 2014 hebben wij u uitgelegd dat we desondanks toch hebben besloten om het gebouw te slopen.

Bij deze afweging zijn we ons terdege van bewust geweest dat de Finse school een gemeentelijk monument is, waarvan de eigenaar (in dit geval de gemeente) een instandhoudingsplicht heeft. Echter de investering die benodigd is om het pand goed functioneel te krijgen, bezit een forse onrendabele top van circa € 400.000,-. Daarbij betreft het in dit geval niet het enige exemplaar. Aan de andere zijde van de straat bevindt zich een nog in een goede staat verkerend exemplaar.

Collegiebrief - Omgevingsvergunning sloop Finse school

Hiermee blijft, ook bij sloop, de typologische zeldzaamheid en de herinneringswaarde in stand. Ruimtelijk impliceert het behoud van de Finse school op de huidige locatie een directe keuze, namelijk dat de toekomstige verplaatsing van de kermisexploitanten naar deze locatie dan niet meer mogelijk is. Daarnaast constateren wij dat bij behoud op de huidige locatie dit leidt tot het ongewenst in stand houden van een zwakke, verrommelde ruimte. Door verkoop van de Finse school in de huidige staat met een instandhoudingsplicht zijn de financiële en kwalitatieve risico's evident, waardoor deze optie door ons ook als een slechte keuze wordt gezien. De na sloop vrijkomende locatie kan in samenhang met de toekomstige plannen worden herontwikkeld. In afwachting daarvan kunnen wij met de omgeving een tijdelijk invulling van het vrijkomende terrein mogelijk maken.

Initiatieven ontvangen voor hergebruik

Het voornemen tot sloop is niet onopgemerkt gebleven en wij hebben, evenals in de aanloop naar de besluitvorming in 2014, de afgelopen maanden opnieuw initiatieven ontvangen waarin is gevraagd of het gebouw gedemonteerd mag worden, om deze in de toekomst als onderdeel van een mogelijk ander project, op een andere locatie weer op te bouwen. Er zijn een aantal redenen waarom dit geen begaanbare weg is. In de eerste plaats is het gebouw technisch gezien in een zodanig slechte staat, dat grote delen houtwerk van het gebouw na demontage niet meer zijn te (her)gebruiken en herbouw vrijwel neerkomt op nieuwbouw. In de tweede plaats is, door de opbouw van de constructie, de laatste halve meter van het gebouw, inclusief de fundering, niet demontabel. In de derde plaats dient demonteren, evenals slopen, door een erkend bedrijf te gebeuren en kost demontage veel meer tijd dan sloop en zal veel duurder uitpakken. Bovendien dient ook enige asbestsanering plaats te vinden, hetgeen eveneens professioneel dient te gebeuren. Ook de beheersituatie is onhoudbaar geworden, omdat het pand, ook installatietechnisch, niet meer voor (tijdelijk) gebruik geschikt is. Voorts heeft extern onderzoek aangetoond dat restauratie/herontwikkeling financieel een onhaalbare optie is. We kunnen deze initiatieven helaas dan ook niet honoreren. De initiatiefnemers zijn hiervan op de hoogte gebracht. Wel kijken we, op verzoek van de eigenaar van de andere Finse school, of we enkele onderdelen kunnen behouden en overdragen.

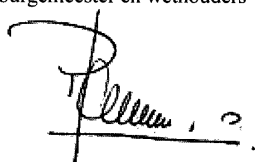
Omgevingsvergunning verlenen contrair aan het advies monumentencommissie

Om het gebouw daadwerkelijk te kunnen slopen is een omgevingsvergunning vereist en deze is op 12 november 2014 aangevraagd. Omdat het gebouw een gemeentelijk monument is, moeten wij de monumentencommissie om advies vragen. Zij heeft negatief geadviseerd, omdat zij op het slopen van een gemeentelijk monument nimmer positief kunnen adviseren. Wij hebben de bevoegdheid om het advies van de monumentencommissie naast ons neer te leggen (contrair gaan aan het advies). Als hiertoe besloten wordt, vervalt de weigeringsgrond voor de omgevingsvergunning en kan deze worden verleend.

Collegedebrief - Omgevingsvergunning sloop Finse school

We hebben zoals aangegeven alle opties afgewogen en wij zijn van mening dat de sloop van het gebouw de beste optie is. Wij leggen het advies van de monumentencommissie naast ons neer. De omgevingsvergunning wordt op korte termijn verleend en dan kan het gebouw gesloopt worden.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
Peter den Oudsten

de secretaris,
Peter Teesink

Ingekomen stukken - Nr. 1 Sloop Finse school groningen - Stichting . . .

Geachte commissieleden,

De Stichting het Cuypersgenootschap, een landelijke monumentenorganisatie, maakt zich ernstig zorgen over de mogelijke sloop van de Finse school aan de Helper Westsingel te Groningen. Een bijzonder monument dreigt te verdwijnen. Meer informatie over onze zorgen kunt u vinden in de bijgevoegde brief. Wij hopen dat u deze brief bij de commissiebehandeling van dit onderwerp betreft.

Indien er vragen zijn dan hoor ik dat graag.

Vriendelijke groet,

Norman Vervat
Stichting Cuypersgenootschap
06-18181207

Secretariaat: Postbus 575
6800 AN Arnhem - telefoon: 06-23398363
website: www.cuypersgenootschap.nl
e-post: secretaris@cuypersgenootschap.nl
Bank rek.nr. 4835002 Druiten
Kamer van Koophandel voor Limburg nr. 14110072

Ingekomen stukken - Nr. 1 Sloop Finse school groningen - Stichting ...

Stichting Cuypersgenootschap

Stichting tot behoud van negentiende- en
twintigste-eeuws cultuurgoed in Nederland

Secretaris
Leo Dubbelaar
Alferbos 246
2715 TN Zoetermeer
Telefoon: 079-3604208
06-23398363
e-mail: leodub@planet.nl

Aan de gemeenteraad van Groningen

Postbus 30026
9700 RM Groningen

Betreft: sloop Finse school te Groningen
(gemeentelijk monument)

25 maart 2015

Geachte leden van de gemeenteraad,

Op woensdag 1 april spreekt de commissie Ruimte en Wonen over de toekomst van de met sloop bedreigde Finse school aan de Helper Westsingel. Het College stelt voor om dit als gemeentelijk monument beschermde schoolgebouw te slopen. De Stichting het Cuypersgenootschap, een landelijke erfgoedorganisatie, verzet zich tegen deze plannen. De sloop van een monument gaat in tegen alle principes van de monumentenzorg en de afgegeven sloopvergunning past niet bij een gemeente die de monumentenzorg normaal zeer serieus neemt.

De Finse school is een type houten schoolgebouw dat in jaren 1948-1950 in heel Nederland is gebouwd. Het hout waarvan de scholen zijn gebouwd komt uit Finland en werd geleverd als onderdeel van een handelsovereenkomst tussen Nederland en Finland, vandaar de naam 'Finse School'. Veel van deze voor de naoorlogse jaren zeer kenmerkende scholen zijn inmiddels gesloopt of door brand verdwenen. Bijzonder is dat na ruim zestig jaar aan de Helper Westsingel nog twee van deze scholen te vinden zijn. Dit is nergens anders in Nederland op deze manier nog te zien. De beide scholen aan de Helper Westsingel hebben dus ook een duidelijke architectuurhistorische en cultuurhistorische waarde en zijn daarom ook gemeentelijk monument geworden. Sloop van één van de twee scholen zou deze waarden sterk aantasten. Dit wordt ook bevestigd door de gemeentelijke monumentencommissie. Deze commissie heeft negatief geadviseerd over sloop. Helaas heeft het college dit zwaarwegende advies terzijde geschoven.

De Finse school die nu op de nominatie staat om gesloopt te worden is reeds in 2004 aangewezen tot gemeentelijk monument. De school is gemeentelijk eigendom. Er is nu geen direct belang bij sloop, de herontwikkeling van het terrein is jaren uitgesteld. Door een gebrek aan onderhoud verkeert het monument in matige staat. Dit is echter geen argument voor sloop. Wij constateren dat de gemeente zelf al jaren weinig heeft geïnvesteerd in het onderhoud van het gebouw. Dat moet op de korte termijn veranderen. Dan krijgt het gebouw weer een beter toekomstperspectief. De belangrijkste gebreken dienen aangepakt te worden. Ook pleiten wij voor serieus onderzoek naar de mogelijkheden van behoud en hergebruik. Onduidelijk is waarom herontwikkeling niet serieus is onderzocht. Voor het onderzoek naar de mogelijkheden van hergebruik kan de gemeente gebruik maken van subsidies van het rijk. Ook de provincie stimuleert hergebruik. In het uiterste geval zou zelfs verplaatsing van het monument onderzocht kunnen worden. Bouwkundig is dat goed mogelijk.

Samengevat is het Cuypersgenootschap van mening dat sloop van het gemeentelijk monument resulteert in een groot verlies van cultuurhistorische waarden. De noodzaak van sloop is er ook niet. Wij verzoeken de gemeenteraad dan ook om op de rem te trappen. Wij hopen dat u zal aandringen op verder (en onafhankelijk) onderzoek naar de mogelijkheden van behoud en hergebruik. Kan dat niet op de oorspronkelijke locatie, dan kan hergebruik mogelijk met verplaatsing gecombineerd worden. Mocht de school toch gesloopt worden, dan vrezen wij ook voor de andere beschermde monumenten in de gemeente Groningen. Wij vrezen dat de handelswijze van de gemeente een voorbeeld zal worden voor eigenaren die hun monumentale bezit ook liever gesloopt willen zien.

Stichting Cuypersgenootschap

Stichting tot behoud van negentiende- en
twintigste-eeuws cultuurgoed in Nederland

Indien er behoefte is aan een toelichting op deze brief dan vernemen wij dit graag.

Hoogachtend,

het bestuur van het Cuypersgenootschap,
namens deze,

Leo Dubbelaar, secretaris

Ingekomen stukken - bezwaar Finse school

Secretariaat: Haddingestraat 24
9711 KD Groningen

Geachte leden van de commissie Ruimte en Wonen,

De erfgoedvereniging Bond Heemschut heeft bezwaar tegen de sloop van de Finse school, Helperwestsingel 96. Het gaat hier om de sloop van een gemeentelijk monument, eigendom van de gemeente Groningen. De school op Helperwestsingel 96 maakt met de school Helperwestsingel 98 deel uit van een ensemble van twee Finse scholen gelegen aan weerszijden van de Van Schendelstraat. Nr. 96 is gebouwd als openbare school en is minder goed onderhouden dan de christelijke school op nr. 98. De scholen aan de Helperwestsingel zijn geen imposante gebouwen, maar ook kleine gebouwen met een speciale betekenis kunnen een monument worden vooral wanneer ze zeldzaam zijn. Dat is het geval met de scholen aan de Helperwestsingel. Ze maken deel uit van het Verhaal van Groningen.

Er zijn drie redenen waarom wij sloop aanvechten:

Ten eerste vanwege de waarde van deze gebouwen

In 2004 zijn beide scholen aangewezen als gemeentelijk naoorlogs monument

1. vanwege de cultuurhistorische waarde. Deze scholen zijn gebouwd in 1950 in het kader van de wederopbouw na de Tweede Wereldoorlog. Schaarste aan financiële middelen, schaarste aan bouwmaterialen en het grote aantal kinderen van de geboortegolf, leidden tot de bouw in de stad van 10 noodscholen van systeembouw van Fins hout en gesubsidieerd door het rijk. De twee overgebleven Finse scholen vertellen het verhaal over de naoorlogse situatie in Groningen op onderwijsgebied. In 1960 werden zelfs schepen als school ingericht voor de wijken de Wijert en Corpus den Hoorn (Stad van het Noorden, p. 326). Opvallend is dat slechts drie scholen voor lager onderwijs uit de wederopbouwperiode zijn aangewezen als wederopbouwmonument: de twee overgebleven Finse scholen en de voormalige Jan Evert Scholtens school van stadsbouwmeester J.H.M. Wilhelm.
2. vanwege de architectuur-historische waarden: het doel was gezonde scholen met een kindvriendelijke uitstraling te bouwen. Opvallend is het houten klokkenstoeltje op het dak voor de schoolbel, de detaillering van de ramen, kozijnomlijstingen en de decoratieve houten gevelpanelen;
3. vanwege de stedenbouwkundige waarde van dit ensemble van twee parallel aan elkaar liggende schoolgebouwen. Uniek is de combinatie van deze twee scholen, een openbare school en een christelijke school naast elkaar.
4. vanwege de typologische zeldzaamheid van deze scholen, deze twee scholen behoren tot de 10 laatst overgebleven scholen van de 115 scholen die in Nederland gebouwd zijn van dit type.
5. vanwege de gaafheid van het interieur (in 2004!)

Ingekomen stukken - bezwaar Finse school

De tweede reden van ons bezwaar is dat de gemeente de regels van de monumentenverordening overtreedt.

Volgens artikel 9 van de Erfgoedverordening (2010) is het verboden

1. een gemeentelijk monument te beschadigen of te vernielen;
2. zonder vergunning van het bevoegd gezag of in strijd met bij zodanige vergunning gestelde voorschriften een gemeentelijk monument af te breken, te verstoren, te verplaatsen of in enig opzicht te wijzigen;

Artikel 21 Strafbepaling

Degene, die handelt in strijd met de artikelen 9, 13 en 14, eerste lid, onder b van deze verordening, wordt gestraft met een geldboete van de tweede categorie of een hechtenis van ten hoogste drie maanden.

De gemeente mag volgens deze regels geen gemeentelijk monument slopen. Wat de gemeente wel kan doen is een gemeentelijk monument van de gemeentelijke monumentenlijst afvoeren (zie art. 8 van de erfgoedverordening). Dit kan na een advies van de monumentencommissie. Het besluit moet worden gepubliceerd om bezwaar tegen dit besluit mogelijk te maken.

De gemeente geeft een slecht voorbeeld door een gemeentelijk monument eerst te verwaarlozen en vervolgens te besluiten dat het gesloopt moet worden, in strijd met de regels van de monumentenverordening en het advies van de monumentencommissie. Hier is sprake van onzorgvuldig bestuur.

De derde reden van ons bezwaar is dat wij ons afvragen of de gemeente wel genoeg gedaan heeft voor behoud en herbesteding van dit gebouw. Voor de acht andere overgebleven Finse scholen in ons land is wel een herbesteding gevonden:

architectenbureau en woonhuis (Amersfoort),
café (Jaap Edenbaan, Amsterdam),
kantoor zorginstantie (Amsterdam),
kinderdagverblijf (Apeldoorn),
museum (Driehuis Noord- Holland),
kerk (Leeuwarden),
schoolbegeleidingsdienst (Leiden),
dorpshuis (Ter Apeldkanaal).

We hebben nog een aantal vragen: graag willen wij weten welke mogelijkheden tot herbesteding de gemeente heeft onderzocht en waarom dit onderzoek tot niets heeft geleid.

Is het gebouw ooit te koop aangeboden? Dit terrein lijkt uitermate geschikt voor jongerenhuisvesting, waar zo'n behoefte aan is in de stad. Er is ruimte genoeg. Dan kan daarnaast de Finse school functioneren als buurtcentrum.

Is het gebouw ooit aangeboden aan het Groninger Monumentenfonds, het fonds voor moeilijke gevallen?

Wij lezen dat behoud en herstel te duur is, € 400.000 zou dit kosten. Maar er zijn verschillende mogelijkheden om een gebouw te restaureren afhankelijk van de invulling van het gebouw. Heeft de gemeente daar rekening mee gehouden?

Met vriendelijke groet,

Tineke Vooijs, secretaris ad interim van de Provinciale Commissie

Bijlage - redengevende beschrijving van Helperwestsingel 96

Deze bijlage maakt deel uit van het aanwijsbesluit

REDENGEVENDE OMSCHRIJVING - Helperwestsingel 96 en 98

Finse noodscholen voor kleuteronderwijs, waarvan een vierklassige school voor openbaar kleuteronderwijs, "De Anemoon", en een vierklassige school voor bijzonder kleuteronderwijs.

Bouwperiode - 1950.

Architecten: Gebr. Laurentius voor de Fa. Panagro

Opdrachtgever: Gemeente Groningen

Huidige bestemming

Helperwestsingel 96 - Peuterclub Helperwest en Speeltuinvereniging Helperwest

Helperwestsingel 98 - Dep. van "De Wingerd", christelijke school voor zeer moeilijk lerende kinderen, afd. kleuters.

Inleiding

Complex, bestaande uit twee parallel aan elkaar liggende houten schoolgebouwen, gesitueerd in het noordwestelijke deel van de Groninger woonwijk De Wijert-Noord. Het betreft scholen van het Finse type, elk bestaande uit twee leslokalen en een speellokaal. De schoolgebouwtjes zijn met de kopsen kanten gesitueerd aan de zuidwestzijde van de Helperwestsingel, daar waar deze straat de Van Schendelstraat raakt. Het schoolgebouw nr. 96 staat in de lengte langs de zuidzijde van de Van Schendelstraat en het gebouw nr. 98 aan de noordzijde van deze as. Beide scholen zijn in dezelfde z.w.-n.o. richting gesitueerd.

De gebouwen zijn deel van een groep van meer dan 100 houten scholen die tijdens de Wederopbouw na WOII vanuit het Rijk aan Nederlandse gemeenten werd toegewezen vanwege de toenmalige schaarste aan 'gezonde'scholen en aan bouwmaterialen. Als gevolg het handelsverdrag met Finland werd besloten dat dit land het hout beschikbaar zou stellen. Het ontwerp voor de systeembouw is van de architecten Laurentius, werkzaam bij de firma Panagro, in een typische Scandinavische houtbouwstijl. De scholen, bedoeld als 'noodgebouwen', werden in Finland geprefabriceerd en nadien in Nederland gebouwd; ze worden om die reden 'Finse scholen'

Bijlage - redengevende beschrijving van Helperwestsingel 96

genoemd.

De gemeente Groningen heeft in de periode 1948-1950 een tiental van deze scholen toegewezen gekregen welke in twee lichtingen zijn gearriveerd en neergezet. De scholen aan de Helperwestsingel zijn uit de tweede serie van vier Finse scholen die in de gemeente werd gebouwd. Andere scholen uit deze serie waren een zesklassige openbare kleuterschool op een terrein naast de speeltuin op "De Hoogte" gelegen aan de Borgwal en eenzelfde school op de hoek Zuiderlaan, Stadspark en Paterswoldseweg (allebei reeds afgebroken). De panden aan de Helperwestsingel zijn een zogenaamde 'dubbele' Finse school waarvan een christelijke [nr. 98] en een openbare [nr. 96] kleuterschool.

Ten behoeve van de geplande uitbreiding van de wijk in de periode 1955-65 werd de wijkstructuur aangepast met als resultaat dat de geprojecteerde Van Schendellaan in ca. 1969 het terrein van de twee scholen opsplijste.

Omschrijving (idem. voor beide panden):

Het gebouw is opgetrokken op een rechthoekige plattegrond en telt een bouwlaag met flauw hellend zadeldak dat met dakleer is bekleed. Op het dak staan een gemetselde schoorsteen en een karakteristiek houten klokkenstoeltje. School nr. 98 heeft nog de oorspronkelijke luidklok.

De houten gevelwanden staan op een trasraam van geel-grijze steen en zijn samengesteld uit een houten beschieting waarvan de delen tot de helft zijn gepotdekseld en op de bovenste helft vertikaal naast elkaar zijn geplaatst. De noordelijke buitengevel is extra geornamenteerd door de delen ter hoogte van de raamstrook in vlakken afwisselend diagonaal dan wel als zich herhalende raamomlijstingen aan te brengen.

De twee ingangsdeuren zijn in de langshevels geplaatst. Het dak fungeert boven de zuidelijke [hoofd-] ingang als overstek en steunt op drie houten kolommen met betonnen basement, aan de noordzijde steekt het dak uit om boven deze ingang een luifel te vormen.

De langshevels van het rechthoekige volume van de school is van buitenaf onder te verdelen in vijf traveeën. In de eerste travee vanaf de Helperwestsingel bevindt zich aan de zuidzijde de hoofdingang, die bestaat uit zware stolpdeuren met zesruits roede-verdeling. De deur worden omlijst door een brede sierlijst met vijf licht uitgeholde cannelures. Het stolpraam van de kantoorruimte (rechts van de ingang) heeft een enkele horizontale roede per draaiend deel. De volgende vier traveeën aan de zuidzijde bevatten elk vijfdelige houten raampartijen. De bovenlichten (valramen) en ramen (stolpramen) hebben elk een vierruitsroede-verdeling. De raampartij heeft profileringen in de stijlen en dorpels wordt als geheel omlijst door een vlakke houten sierlijst met decoratieve inkepingen.

Bijlage - redengevende beschrijving van Helperwestsingel 96

Aan de noordzijde van het gebouw, in de eerste travee vanaf de Helperwestsingel, is de tweede ingang geplaatst, identiek aan de hierboven beschrevene. Deze ingang is onder een luifel geplaatst die steunt op twee kolommen, elk met een betonnen basement. De volgende traveeën hebben elk boven de gepotdekselde beschieting een rij van drie aan een gesloten zesruits valramen met aan weerszijden een klein vierkant wc- en/of kastrampje. De raampartij heeft profileringen in de stijlen en dorpels wordt als geheel omlijst door een vlakke houten sierlijst met decoratieve inkepingen.

De kopse kant aan de oostzijde van het gebouw herbergt een groot vierkant raam zonder roeden en een kleiner toiletraampje. De andere zijde heeft een houten toegangsdeur met zesruits roedeverdeling.

Interieur

De oorspronkelijke indeling is in beide scholen grotendeels origineel. Via beide ingangspartijen wordt de centrale hal met roodplavuizen vloer [nr. 96] en houten wanden betreden. Aangrenzend zijn aan oostelijke zijde het kantoor en enkele kastruimten geplaatst. Aan westelijke zijde loopt men de brede gang in die de drie lokalen met elkaar verbindt. Het grotere speellokaal is bij beide scholen enigszins heringedeeld door plaatsing van enkele tussenwanden ten behoeve van bergingen of werkruimte. De tegels in de gang zijn van later datum, evenals de systeemplafonds in de gang en lokalen [nr. 98]. De houten schrotenbekleding van de binnenwanden is gelakt (oorspronkelijk). Een deel van het interieur van nr. 98 heeft onlangs schade ondervonden en is herbekleed.

Waardering

Ensemble van twee vrijstaande Finse kleuterscholen, gelegen in Helpman, gebouwd in 1950 in opdracht van de gemeente Groningen naar het ontwerp van de gebr. Laurentius van de Fa. Panagro, van algemeen belang voor de gemeente Groningen;

vanwege de cultuurhistorische waarde die zich uit in het feit dat de scholen zijn gebouwd in het kader van de landelijke Wederopbouw en waarbij de schaarste aan bouwmaterialen en geschikte onderwijsvoorzieningen in de eerste jaren van de oorlog leidden tot het bouwen van noodscholen van systeembouw, opgetrokken uit Fins hout en gesubsidieerd door het Rijk;

vanwege de architectuurhistorische waarden die worden gevonden in de context van de naoorlogse systeembouw waardoor er op doeltreffende wijze op grote schaal 'gezonde' scholen met kindvriendelijke uitstraling konden worden gerealiseerd; en vanwege de bijzondere detaillering van de ramen, kozijnomlijstingen en decoratieve houten gevelpanelen;

vanwege de stedenbouwkundige waarde van dit unieke ensemble

Bijlage - redengevende beschrijving van Helperwestsingel 96

van twee, parallel aan elkaar liggende, schoolgebouwen;

vanwege de typologische zeldzaamheid met als leidraad het feit dat deze twee scholen een van de laatst overgebleven complete scholen van dit type zijn;

vanwege de gaafheid van het exterieur en interieur.

Collegebrief - Agenda voor de stad en regio

Onderwerp Agenda voor de stad en regio

Steller Claudia Boon

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon (050) 367 7624 Bijlage(n) 1

Ons kenmerk 4914448

Datum 19-03-2015 Uw brief van -

Uw kenmerk -

Geachte heer, mevrouw,

Afgelopen november heeft uw raad de brief *Ontwikkelagenda voor de Stad Ruimtelijk economische strategie 2015-2018* ontvangen (zie bijlage). Hierin hebben wij u het jaarlijks meerjaren uitvoeringsprogramma van de ruimtelijk economische uitgangspunten van de Structuurvisie Stad op Scherp (2009) gepresenteerd. In de brief hebben wij tevens aangekondigd dat wij het komende jaar een complete agenda gaan maken voor de stad. Een nieuw perspectief op de stad om ook in de toekomst economisch sterk en duurzaam te zijn en die nadrukkelijk dwarsverbanden legt met sport, cultuur, onderwijs en het sociale domein. Uw raad heeft daartoe om een raadsbehandelplan gevraagd. In deze brief presteren wij u onze eerste denkrichting waarbij we uw raad willen vragen mee te denken over de verdere inrichting van dit proces samen met partners in stad en regio en uw raad.

Samenvatting opgave Agenda voor stad en regio.

Sinds de vaststelling van de structuurvisie *Groningen Stad op Scherp* in 2009 zijn er nieuwe ontwikkelingen op de stad afgekomen. De effecten van de economische crisis, de aardbevingsproblematiek, nieuwe taken voor lokale overheid en andere rolverhoudingen tussen overheid, burgers, bedrijven en andere maatschappelijke partijen. In 2014 passeerden we de grens van 200.000 inwoners. We verwachten dat de stad ook de komende 15 jaar nog flink groeit naar 220.000 inwoners in 2024¹. Deze groei kunnen we op sommige plekken opvangen, maar we zien een toenemende druk op ruimte en voorzieningen ontstaan. De hele regio kan van de groei profiteren wanneer we er in slagen het aantal banen te laten meegroeien. Hiervoor is het nodig om te investeren in de stad en innovatie uit te lokken. Dat vraagt om een nieuwe kijk hoe we met de ruimte omgaan en om innovatieve oplossingen en strategische keuzes. Een Structuurvisie 2.0 in de geest van de nieuwe Omgevingswet, die mogelijk ook kan dienen als Omgevingsvisie. Over de Omgevingswet wordt u binnenkort nader door ons college geïnformeerd.

¹ Bureau onderzoek en statistiek Gemeente Groningen

Collegiebrief - Agenda voor de stad en regio

Een *Ontwikkelagenda voor de Stad* bedenken en maken we niet alleen. Op de manifestatie Let's Gro hebben we stad en regio een podium geboden om mee te denken en elkaar te voeden over ontwikkelingen die op de stad afkomen en om oplossingen aan te dragen: over de binnenstad, over maatschappelijke problemen, over samenwerken, over eigen initiatief. Dit proces stopt niet bij Let's Gro. We willen de stad uitdagen ook het komende jaar met ons mee te denken en te doen. Dit vraagt om een adequate aanpak met onze strategische partners in stad en regio. Want nadenken over de toekomst van de stad kunnen we niet los zien van de ontwikkelingen in de regio. De *Ontwikkelagenda voor de Stad* is leidend voor onze agendasetting in de regio. Ons college is van mening dat we dit proces nu moeten starten zodat we ruim tijd hebben onze strategische partners en de Stadler zorgvuldig te betrekken.

Eindproduct

We stellen voor geen nieuwe blauwdruk voor stad en regio te maken. Wel is er behoefte aan een meer fundamentele kijk op de toekomst. Gericht op de langere termijn en met nog steeds houdbare ruimtelijke keuzes uit het verleden als basis. Juist als compacte stad moeten we regio voeren op de inrichting en gebruik van de openbare ruimte. Zeker nu de (semi)openbare ruimte steeds belangrijker wordt voor het economisch succes van steden. We willen een stip een stip op de horizon waar onze partners zich in kunnen herkennen. Dat partners en (toekomstige) investeerders verleidt om te investeren in onze stad. Waarin we antwoord geven hoe we met de ruimte in onze stad willen omgaan, wat we van het waardevolle in de stad willen behouden en wat we willen versterken. Een nieuw kader kan helpen projecten en financiële middelen gericht in te zetten en ruimtelijke ontwikkelingen op gang te brengen. Door ruimtelijk economische opgaven te koppelen aan de ontwikkelingen binnen sport, cultuur, onderwijs en het sociale domein. Wij zien dat er behoefte is aan de herijking van het *verhaal van de stad*. Daartoe vormt deze *Ontwikkelagenda* een essentiële bouwsteen.

Ons voorstel is om ook scenario's te gaan maken. Prognoses hebben een voorspellende waarde maar we kunnen er niet blind op varen. Een belangrijke vraag is bijvoorbeeld of de nu voorspelde groei ook daadwerkelijk doorzet. Met prognoses kunnen we op gezette tijden bepalen of we - gezien de ontwikkelingen - onze koers moeten bijstellen om politiek maatschappelijke doelen te kunnen halen. Groei en internationalisering is een wenselijk scenario, maar wat als de groei tegenvalt? Wat betekent dat en wat zijn dan de kansen voor de stad? De huidige tijd en ontwikkelingen vragen om een adaptief vermogen van de stad. Door met scenario's te werken kunnen we flexibiliteit en maatwerk garanderen.

Collegiebrief - Agenda voor de stad en regio

Proces

Met Let's Gro zijn we het proces met uw raad, de stad en onze partners reeds gestart. Wij stellen voor dit proces verder uit te bouwen en gebruik te maken van kennis die we al samen met de stad en regio hebben opgedaan. We willen voorkomen dat we de stad 'overvragen'. Goede bouwstenen zijn de *Ontwikkelagenda voor de stad Ruimtelijk economische strategie 2015-2018*, de doorontwikkeling van het integraal gebiedsgericht werken en sociale wij(k)teams, de Fietsstrategie (raadsbehandeling april 2015), het Duurzaamheidsprogramma (raadsbehandeling april 2015), de Binnenstadsvisie (raadsbehandeling juni 2015), de Woonvisie (raadsbehandeling juli 2015) en de Kadernota Cultuur (raadsbehandeling voor de zomer). Ook werken we dit jaar aan het Meerjaren programma Sport en oogsten we deze zomer input voor de City deals. De City Deals zijn een uitwerking van de Agenda Stad van het ministerie van Binnenlandse Zaken. Onze steden en de stedelijke regio's zijn nog beter te benutten als groeimotor van de economie. Het kabinet nodigt daartoe steden en stakeholders uit om actief aan deze agenda bij te dragen. Daarvoor hanteert het Rijk de term *city deals*, vergelijkbaar met de eerdere 'Green deals', waarbij 'city' breed geïnterpreteerd moet worden als stedelijke regio. Binnen het gremium van de Noordelijke samenwerking met Assen, Emmen en Leeuwarden (NG4) heeft de stad Groningen een actieve rol en hebben we vele gesprekken gevoerd met stakeholders.

In onderstaande tabel staan de stappen die we willen doorlopen. Wij willen het eindproduct voor de zomer van 2016 laten vaststellen.

Stappenplan	Planning	Toelichting
Fase 1 <i>Atlas</i> trends en ontwikkelingen: hoe zit de stad in elkaar?	mei-juni 2015	Wie betrekken: eigen huiswerk (bestaande bouwstenen), <i>Urban Gro Lab</i> en workshop (s) met de strategische partners in stad / regio en de Stadler.
Fase 2 Ontwikkeling scenario's	juni-september 2015	Wie betrekken: eigen huiswerk (bestaande bouwstenen), <i>Urban Gro Lab</i> en workshop (s) met de strategische partners in stad / regio en de Stadler.
Fase 3 Discussie met uw raad	oktober 2015	Presentatie <i>Atlas</i> en scenario's. Keuzes voorleggen en richting bepalen door uw raad.
Fase 4 Let's Gro Discussie met de stad, regio en vakwereld	november 2015	Bij Let's Gro gaan we dit keer niet alleen halen maar ook brengen. We presenteren de <i>Atlas</i> en de scenario's en met name de daarbij horende keuzes zien. Stad, raad, regio én vakwereld denken mee. Meerdere workshops op Let's Gro wijden we hier aan.
Fase 5 Bijeenbrengen van de resultaten	december 2015- februari 2016	Trechteren, de balans opmaken, vertalen in kader/ richting en concrete projecten
Fase 6 Presentatie eindproduct aan raad en stad	maart 2016	Presentatie eindproduct
Fase 7 Besluitvorming	april-juni 2016	Eindproduct

Collegiebrief - Agenda voor de stad en regio

P&C cyclus

Om de globaliteit en flexibiliteit van de nieuw op te stellen Agenda voor de stad te waarborgen willen we uw raad jaarlijks een geactualiseerd uitvoeringsprogramma presenteren waarin we aangeven wat onze inzet voor een beperkt aantal jaren zal zijn. Zoals u ook nu van ons gewend bent met het jaarlijkse Meerjaren Uitvoeringsprogramma Structuurvisie Stad op Scherp. Hiermee kan op flexibele wijze met niet of moeilijk te beïnvloeden factoren worden meebewogen. Ons idee is hierbij aan te sluiten op de P&C cyclus.

Kosten en dekking

We kunnen op dit moment een zeer globale inschatting van de kosten geven. Dit is afhankelijk hoe breed u het proces wenst in te steken. U dient rekening te houden met een bandbreedte van 200 duizend euro tot 350 duizend euro mede afhankelijk van de kosten voor Let's Gro 2015. Deze kosten zullen worden gedekt uit de intensiveringsmiddelen zoals in de begroting 2015 is vastgelegd.

Vervolg

Op basis van ideeën en suggesties van uw raad op dit raadsbehandelplan verfijnen wij het procesvoorstel voor de *Ontwikkelagenda voor de Stad*. Bij de verdere vormgeving en de wijze waarop we de stad en regio betrekken is betrokkenheid van uw raad essentieel.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
Peter den Oudsten

de secretaris,
Peter Teesink

Collegelbrief - Agenda voor de stad en regio

BIJLAGE

Onderwerp Ontwikkelagenda voor de stad
Ruimtelijk economische strategie 2015-2018

Steller Claudia Boon/ Alfred Kazemier

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon (050) 367 7624 Bijlage(n) 2 Ons kenmerk 4688523

Datum 12-10-2014 Uw brief van - Uw kenmerk -

Gechachte heer, mevrouw,

In 2014 passeerden we de grens van 200.000 inwoners. We verwachten dat de stad ook de komende 15 jaar nog flink groeit naar 220.000 inwoners in 2024¹ en rekening houdend met de voorgenomen herindeling kan het aantal inwoners nog verder toenemen. Deze groei kunnen we op sommige plekken opvangen, maar we zien een toenemende druk op ruimte en voorzieningen ontstaan. Dit vraagt om innovatieve oplossingen en strategische keuzes. Het is noodzakelijk dat we economische, sociale, ruimtelijke en infrastructurele ambities meer op elkaar afstemmen. En dat betekent dat we hard moeten werken aan het structureel versterken van onze werkgelegenheid. Met de manifestatie Let's Gro halen we slimme ideeën en suggesties op. De opbrengst van deze manifestatie plaatsen we in het perspectief van de toekomst van de stad: wat komt er op ons af, hoe gaan we daarmee om? Dit vraagstuk verlangt creativiteit en denkracht. Ook van buiten. Wij willen het gesprek met uw raad aangaan én met alle betrokken partijen in de stad en regio.

Wij presenteren u jaarlijks het Meerjaren Uitvoeringsprogramma Structuurvisie Stad op Scherp. Doel van dit jaarlijkse uitvoeringsprogramma is het realiseren van de ruimtelijk economische uitgangspunten van de Structuurvisie Stad op Scherp, die door uw raad in 2009 is vastgesteld. In 2015 gaan we een complete agenda maken. Deze brief loop vooruit op deze agenda en heeft als titel *Ontwikkelagenda voor de Stad* met als ondertitel *Ruimtelijk economische strategie 2015-2018*. U ontvangt tegelijkertijd het Meerjarenprogramma Verkeer en Vervoer 2015-2018 en het Meerjarenprogramma Wonen 2015.

¹ Bureau onderzoek en statistiek Gemeente Groningen

Collegiebrief - Agenda voor de stad en regio

De stad floreert: volop kansen voor stad en regio

Investeren in de stad loont. Dat zegt het kabinet in zijn Miljoenennota. Steden zijn de fabrieken van de 21ste eeuw. Uit diverse, internationale onderzoeken² blijkt dat steden de motor zijn tot vernieuwing. Bovendien herstellen stedelijke regio's zich wereldwijd het snelst van economische crises. Als de bevolking groeit nemen productiviteit, innovatie, consumptie en banengroei toe. Steden zijn zo een broedplaats voor innovatie en werkgelegenheid.

De verwachting is dat juist studentensteden de komende jaren groeien en werkgelegenheid aantrekken. Groningen is een jonge bruisende stad. Een op de vijf inwoners is (internationaal) student aan de Rijksuniversiteit Groningen of de Hanzehogeschool of volgt een Mbo-opleiding. De stad is bijzonder door haar compacte schaal, heeft goede sport-, kunst- en cultuurvoorzieningen, uitstekend onderwijs en een prettig woon-en leefklimaat.

Niettemin wijst recent onderzoek³ uit dat we de kwaliteiten van stad en regio beter moeten benutten en dat met de groei van de stad de werkgelegenheid niet automatisch meegroeit. De groeipotentie zit vooral in de kenniseconomie en komt van jonge en innovatieve bedrijven: de *spin off* naar het MKB en de maakindustrie. In een vergelijkend onderzoek naar het innovatiepotentieel van Nederlandse regio's is Groningen nu nog een middenmoter, maar we hebben alles in huis om door te stoten naar de top van innovatieladder.

Een grote onbekende is de impact die aardbevingen zullen hebben op onze stad. In de eerste plaats gaat het om veiligheid. Het komende jaar zal duidelijk worden welke opgaven er op ons afkomen op het vlak van woningbouw en versteviging van bestaande gebouwen.

Voorwaarde: gedeelde ambitie en agenda

We hebben geconstateerd dat Groningen een stad is met twee gezichten. Dat maakt het extra noodzakelijk om samen te werken met onze partners vanuit een gedeelde ambitie en agenda. We willen de kenniseconomie in onze stad en regio versterken. Met als voornaamste doel mensen aan de onderkant en bovenkant van de arbeidsmarkt werk te kunnen blijven bieden. Kansen voor stuwende werkgelegenheid zijn kennis- en innovatie gerelateerde bedrijvigheid: elke nieuwe kennisbaan creëert 2,3 extra banen in andere sectoren. En elke vier studenten creëren één nieuwe baan. En dat is van wezenlijk belang voor de onderkant van de arbeidsmarkt.

² o.a. Mc Kinsey & Company *How to make a great City*, 2013, Montgomery, C. *Happy City*, 2014

³ Kwartaalbericht Regio's. ING Economisch bureau. *Innovatiepotentieel niet in alle regio's benut*, juni 2014

Collegiebrief - Agenda voor de stad en regio

In de ambitie om de kenniseconomie te versterken staan we niet alleen. Het is de belangrijkste doelstelling van het onlangs afgesloten Akkoord van Groningen 3.0 met onze strategische partners RuG, Hanzehogeschool, UMCG en provincie Groningen. Deze doelstelling wordt ook gedeeld met de verschillende bestuurlijke samenwerkingsverbanden in de Noordelijke regio: regio Groningen-Assen met Eemshaven/Delfzijl, de NG4 – Groningen, Assen, Leeuwarden, Emmen – en binnen het Samenwerkingsverband Noord Nederland (SNN). Het realiseren van de doelstelling van het Akkoord 3.0 heeft dan ook een nauwe relatie met de – in SNN-verband opgestelde – Noordelijke Innovatieagenda en in het verlengde daarvan de Gebiedsagenda Noord Nederland 2040. We gaan onze lobby richting Den Haag, Brussel en Noord Duitsland versterken.

Gemeentelijke rol

Met deze gedeelde ambitie en agenda kan ieder vanuit zijn eigen rol keuzes maken. De rol van de gemeente is stimuleren, faciliteren en voorwaarden scheppen. Zodat de bestaande sterke sectoren, zoals de kennis-en zorginstellingen, MKB, dienstverlening, ICT, detailhandel, creatieve sector en toerisme zich verder kunnen ontwikkelen en nieuwe kansen ontstaan. Dit doen we door een gezamenlijke regionale agenda, een uitnodigend beleid dat letterlijk en figuurlijk ruimte biedt, een goede bereikbaarheid, verschillende woonmilieus die aansluiten op de vraag, een aantrekkelijke leefomgeving met een hoogwaardig aanbod aan cultuur en sport én een aantrekkelijke en dynamische binnenstad. Daarnaast ontwikkelen we nieuwe financieringsconstructies en geven we initiatieven de ruimte.

Ontwikkelagenda voor de Stad Ruimtelijk economische strategie 2015-2018. Wat zijn de opgaven?

Zoals gezegd: onze ambitie is groei en innovatie. Initiatiefnemers krijgen hier de ruimte om in (inter)nationaal perspectief met nieuwe ontwikkelingen voorop te lopen in een klimaat dat uitnodigt tot ondernemerschap. Hoe kunnen we talent, wetenschap, cultuur en economie met elkaar verbinden zodat jonge mensen verleid worden om hier te studeren, een bedrijf te beginnen en in stad en regio te willen blijven wonen en werken?

Ook moeten we ons voorbereiden op de ruimtelijke en sociaal-maatschappelijke gevolgen van de groei. Waar kunnen we de groei opvangen? Welke consequenties heeft dat voor de bestaande stad en haar inwoners? Daar waar de stad haar ruimtelijke en sociaal-maatschappelijke grenzen heeft bereikt, moeten we op zoek gaan naar vernieuwende strategieën hoe daarmee om te gaan.

Collegiebrief - Agenda voor de stad en regio

1 Naar één economische agenda

De overheid creëert geen banen. Wel kan zij de juiste keuzes maken voor een goed ondernemersklimaat. Wij moeten onze rol helder definiëren en inzetten op de volgende opgaven:

- Stad en regio Groningen onderkennen als succesfactor in keuzegedrag van bedrijven, kenniswerkers en studenten;
- Innovatie en valorisatie bij het noordelijk MKB en *spin off* bij kennisinstellingen;
- Investeren in de beroepsbevolking en de kwalitatieve *mismatch* tussen onderwijs en arbeidsmarkt (*life long learning*);
- Samenwerking met het Noordelijk bedrijfsleven, overheden, kennisinstellingen, onderwijs en burgers;
- Doorontwikkeling naar een flexibele en uitnodigende overheid.

Samenwerken doen we in het Akkoord van Groningen 3.0, het Fonds en Convenant Ondernemend Groningen en met ondernemers in het nieuwe economische programma G-Kwadraat 2015-2019. Om mensen aan de onderkant van de arbeidsmarkt aan werk te helpen, werken we samen binnen de arbeidsmarktregio.

Wij ambiëren voor de komende jaren één samenwerkingsverband waarin de verantwoordelijkheid voor de economische koers voor stad en regio samenkomt. Naast bestaande partners maken ook het MBO (technisch), het Noordelijk bedrijfsleven en de eindgebruiker (Living Labs) daarvan nadrukkelijk deel uit.

Profilering en marketing richten we vanaf 2015 niet enkel op de toerist (Er gaat niets boven Groningen) en de student/kenniswerker (City of Talent) maar ook op het geïnteresseerde bedrijfsleven. We willen 'Ondernemen in Groningen' grotere bekendheid geven en gaan uit van de bijzondere kwaliteiten die onze stad te bieden heeft. We brengen dat in samenwerking met Marketing Groningen en de kennisinstellingen op een verhalende manier onder de aandacht. We benadrukken daarin de mooie kansen die Groningen aan de duurzame economie van de toekomst biedt: *biobased* en energieneutraal.

2 De slag om de internationale student en kenniswerker

De aanwezigheid van studenten is een belangrijke vestigingsfactor en daarmee bepalend voor de groei van de stad: hoger opgeleiden vestigen zich bij voorkeur in de buurt van andere hoger opgeleiden, bedrijven bloeien daar waar ruimte is voor creativiteit, innovatie en directe toegang tot talent. Om die reden vestigde het bedrijf IBM zich in onze stad.

Tot 2020 neemt het aantal studenten in de stad toe⁴. Door demografische ontwikkelingen is de verwachting dat het aantal Nederlandse studenten daarna stabiliseert. De RuG richt zich dan ook op de internationale student en kenniswerker: naar ruim 12.000 internationale studenten en 20% buitenlandse leden van de wetenschappelijke staf.⁵

⁴ Referentieraming Ministerie van OC&W 2014

⁵ Rijksuniversiteit Groningen *Naar 400 jaar passie & prestatie Strategisch plan Rijksuniversiteit Groningen 2010 - 2015*

Collegedebat - Agenda voor de stad en regio

Dat de aanwezigheid van internationale studenten en kenniswerkers ook financieel rendement oplevert voor de overheid, blijkt uit berekeningen van CPB: de totale netto opbrengst voor de overheid van buitenlandse studenten die na hun studie in Nederland blijven, is ongeveer 740 miljoen euro per jaar⁶. Voor Groningen valt dit positief uit gezien het relatief hoge aandeel internationale studenten en kenniswerkers: 30% van alle nieuwe medewerkers van de RuG is al afkomstig uit het buitenland.

Samen met onze kennisinstellingen en ondernemers profileren we Groningen als aantrekkelijke studie- en werkstad: *City of Talent*. De kennisinstellingen zetten als vanzelfsprekend in op excellent onderwijs. En eenzelfde inzet geldt voor de campusontwikkeling. Zij investeren de komende jaren fors in Zernike (*Energy*) en UMCG/Ebbingekwartier (*Healthy Ageing*). Gezamenlijk bouwen we aan de ontwikkeling van een *International Welcome Centre North*, om buitenlandse studenten en kenniswerkers wegwijs te maken. Het fungeert tevens als samenwerkingspartner voor buitenlandse universiteiten: internationale relaties zijn steeds bepalender voor bijdragen uit Europa.

Wij vinden het belangrijk om te investeren in de meertaligheid van de stad. Niet alleen in het onderwijs maar ook in de dienstverlening en bijvoorbeeld de bewegwijzering in de stad. Nu heeft bijvoorbeeld een Chinese student geen idee hoe hij van het Hoofdstation naar de binnenstad moet komen. Dit vraagt om een masterplan meertaligheid en een goede inbedding van internationale studenten en kenniswerkers in de nieuwe Binnenstadsvisie.

Wij blijven werken aan een sterk cultureel profiel met ruimte voor podia, productie, talentontwikkeling en educatie. Als persoonlijke verrijking, maar ook als sociaal en economisch instrument. Kunst en cultuur maken de stad tot een magneet voor liefhebbers, toeristen, nieuwe bewoners, studenten, ondernemers en creatief talent. We investeren in de huidige Cultuurnota-periode tot 2017 1 miljoen euro extra. Volgend jaar maken we een nieuwe kadernota waarin we met de culturele partners verder invulling geven aan de kansen die Groningen biedt.

3 Groningse toplocaties: versterken kracht, massa en profilering

We willen optimale omstandigheden creëren op plekken waar mensen actief zijn, vernieuwen en experimenteren. De ruimtelijk-economische focus ligt daarom de komende jaren op Zernike, UMCG/Oosterhamrikzone, de Binnenstad en het Stationsgebied. We sluiten aan bij de strategische agenda's van RuG en Hanzehogeschool en UMCG: zij investeren in nieuwe huisvesting volgens het basisprincipe van drie campussen in de stad: *Energy (Zernike)*, *Healthy Ageing (UMCG/Ebbingekwartier)* en de Binnenstad.

⁶ SER, *Make it in the Netherlands*, 2014

Collegiebrief - Agenda voor de stad en regio

Zernike campus

Zernike moet dé plek zijn waar wereldwijde kennis over energie voorhanden is en waar bedrijfsleven, kennisinstututen en overheid samen werken aan de energievoorziening van morgen. De *Energy Academy Europe* en het *Energy Transition Centre* zijn bepalende initiatieven. Onderzoekers, studenten en bedrijven werken hier samen aan nieuwe producten en diensten. De RuG en de Hanzehogeschool investeren fors in campusontwikkeling volgens de principes van kennisdeling, praktijkgericht onderzoek, ontmoeten en verbinden. Over de gebouwgrenzen heen: campusbrede voorzieningen - zoals winkels - en inspirerende omgevingen moeten de interactie bevorderen tussen studenten, medewerkers en bedrijfsleven.

We gaan met onze partners van het Akkoord van Groningen de ruimtelijke kwaliteit van Zernike verbeteren. We werken aan een stedenbouwkundige visie – gereed begin 2015 – en streven naar een model waarin RuG, Hanzehogeschool en wij verantwoordelijk zijn voor acquisitie en doorontwikkeling. De bereikbaarheid en de openbare ruimte van Zernike verdienen de komende periode extra prioriteit. Wij onderzoeken tevens de woningbouwmogelijkheden op de campus.

UMCG/Ebbingekwartier campus

Het UMCG is de grootste werkgever van Noord Nederland. Er werken ruim 11.000 mensen, jaarlijks zijn er 400.000 consulten, 300.000 verpleegdagen en komen er anderhalf miljoen bezoekers. *Healthy Ageing* en *Life Sciences* zijn met 22.000 banen inmiddels de grootste werkgelegenheidssector in Noord Nederland. Deze sector behoort tot de wereldtop en trekt internationale farmaceutische bedrijven aan, die een deel van hun *Research & Development* in Noord Nederland uitvoeren. Sinds de start van het *Centre of Expertise Healthy Ageing* is het aantal bedrijfsparticipaties binnen een jaar verdubbeld.

Naast het UMCG vestigt ook de RuG steeds meer van haar activiteiten in dit gebied, waaronder het *European Institute of the Biology of Ageing*, het Infoversum en het *University College Groningen* (UCG). Zowel de RuG als het UMCG hebben grootschalige investeringsplannen. Op de *Healthy Ageing* campus kijken zij naar mogelijkheden voor huisvesting van studenten van het UCG, promovendi en onderzoekers in een campusachtige setting. Het cultureel studentencentrum USVA vertrekt van de Munnekenholm naar dit gebied.

Het biedt kansen als wij aansluiten bij de investeringsplannen van deze kennisinstellingen. Een aantal vooraanstaande culturele instellingen is op zoek naar nieuwe huisvesting. We onderzoeken de mogelijkheid om samen met de RuG een cultureel kwartier te maken. Ook is de RuG actief op zoek naar mogelijkheden om in dit gebied sportfaciliteiten te bouwen of te huren. Dit kunnen we combineren met de inrichting van een sportieve openbare ruimte passend bij de nieuwe sporttrends zoals *urban bootcamps*. We willen deze kansen benutten, want wij willen dat deze economische groeibriljant tot volle wasdom komt. Wat ASML is voor Eindhoven is het UMCG voor Groningen.

Collegebrief - Agenda voor de stad en regio

De bereikbaarheid van het UMCG is dus een urgente opgave. De overname van de Ommelander Ziekenhuis Groep door het UMCG onderstreept dit: we verwachten nog meer verkeersbewegingen tussen stad en regio. Begin dit jaar besloten Rijk, provincie en stad om een nieuwe autoverbinding via de Oosterhamrikzone te betrekken bij de planstudie naar de aanpak van de versleten Gerrit Krolbrug. Deze brug wordt in 2019 vervangen. In het laatste kwartaal van 2015 moet een besluit vallen over de autobereikbaarheid van het UMCG via het oostelijk stadsdeel naar de Oostelijke Ringweg. We onderzoeken daarbij ook de kansen om de fiets meer ruimte te geven op de Korreweg. Een andere belangrijke kans die voorbereid wordt, is het busstation aan de Oostersingel ter hoogte van Bloemsingel 1. Dat wordt wat intensiteit betreft het derde OV-knooppunt van de stad.

Binnenstad

De binnenstad is het visitekaartje van Groningen. Naast de RuG, de Hanzehogeschool en het UMCG bepaalt het grote en brede aanbod van voorzieningen de aantrekkingskracht en vitaliteit van de Groningse binnenstad. In een ontspannen, historische setting – een groot pluspunt – is volop gelegenheid voor verblijf en ontmoeting, voor de door kenniswerkers gewenste combinatie van vermaak en kennisoverdracht: voedingsbodem voor *crossovers*, innovaties en *start-ups*.

We werken samen aan de voorbereiding van een nieuwe Binnenstadvisie. We sluiten aan bij lopende ontwikkelingen, zoals het Infoversum, de groei van het UMCG, de metamorfose van het Stationsgebied, het Groninger Forum en de vernieuwde oostwand van de Grote Markt. Doel is het functioneren van de binnenstad (Hereplein, A-Kwartier en Binnenstad-Oost) en in samenhang daarmee de aantrekkelijkheid, te vergroten. Een noodzaak in de steeds drukker wordende binnenstad. Want de concurrentie op de vrijetijdsmarkt neemt toe en consumenten zijn kritisch in het besteden van hun vrije tijd en het uitgeven van geld.

Wij bieden u de Binnenstadvisie in het voorjaar van 2015 aan. We schetsen in deze visie een aantal keuzes: bijvoorbeeld de schaalvergroting van winkels, de verduurzaming van de stadsdistributie, een fiets-en voetgangersbrug tussen Sontplein en binnenstad, de inrichting van de Grote Markt in 2017, nieuwe locaties voor wonen in de binnenstad, ruimte voor de voetganger, alternatieve busroutes, aanlooproutes Westerhaven, Damsterdiep, Boterdiep en Hoofdstation (in samenhang met de ontwikkeling van het stationsgebied), stallingsplekken voor fietsers en herinrichting Diepenring.

Stationsgebied

Het stationsgebied in Groningen is een plek met grote potenties, die kan uitgroeien tot een aantrekkelijke en krachtige plek voor de economische ontwikkeling van de stad. Een nieuw stadsdeel met ruimte voor werk, voorzieningen en ontspanning. Vier jaar geleden stelde uw raad het Gebiedsconcept 2010 Cityhub Groningen vast. We hebben de afgelopen jaren vooral gewerkt aan de verdere invulling van het spoorse deel.

Collegebrief - Agenda voor de stad en regio

De aanpassingen aan het spoor en de perrons start in 2017 en is in 2020 gereed. Dit zorgt voor een stevige kwaliteitsverbetering in het openbaar vervoer van stad en regio: directere verbindingen, kortere reistijden en een betere overstap trein/bus/fiets.

Nu is het tijd om ook de andere delen in het gebied uit te werken. We zoeken de dialoog met de grondeigenaren (NS en Post NL) en gaan op zoek naar toekomstige gebruikers. In het Europapark hebben we positieve ervaringen met deze vorm van gebiedsontwikkeling: werken aan gezamenlijke ambities, de *business cases* van de andere partijen begrijpen en ruimte bieden aan behoeften van markt en consument. We denken aan samenwerking met bijvoorbeeld onderwijsinstellingen, aan een hotel/congrestoren, aan beperkte woningbouw en aan een mogelijke herontwikkeling van het huidige Post NL-kantoor voor startende bedrijven.

Het is belangrijk dat we meeliften met de investeringen in deze OV-knoop en onze financiële middelen voor gebiedsontwikkeling daarop afstemmen. Urgentie in besluitvorming is noodzakelijk – vóór 2017 – met oog op externe financiering van infrastructuur en openbare ruimte. Dit betekent dat de komende periode belangrijke besluiten worden genomen. In februari 2015 leggen we u het voorstel voor over een spoorkruisende fietstunnel. Onderzoek heeft een voorkeursvariant opgeleverd: een tunnel ter hoogte van het stationsgebouw met een aansluiting op de fietsrotonde in het Stadsbalkon. Ook het ambitiedocument – bepalend voor de kwaliteit van de openbare ruimte – wordt dan vastgelegd.

4 Bereikbaarheid: randvoorwaarde voor de toekomst van stad en regio

Met de groei van de stad neemt de verplaatsingsbehoefte van inwoners, forenzen en bezoekers toe. Zeker door de verdergaande concentratie van werken, onderwijs, zorg en wonen in de stad en het krimpende ommeland. Tegelijk is Groningen een compacte stad en dat willen we zo houden. Er is echter geen ruimte meer voor extra infrastructuur, dus we moeten innoveren in onze oplossingen: investeren in goede bereikbaarheid, gedragsverandering en slimme ICT. Bij het zoeken naar oplossingen blijft het uitgangspunt dat verkeer, ruimtelijke ordening, economie en sociale aspecten onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn.

Groningen is een echte fietsstad. Fietsen is flexibel, goedkoop en gezond. En de slimste en snelste manier om in steden met de omvang van Groningen van A naar B te komen. De fiets is een prima woon-werk vervoermiddel en draagt bij aan schonere, gezonde en bereikbare steden. Samen met de stad werken we aan een nieuwe fietsstrategie - in 2015 gereed – op basis van innovaties, experimenten en slimme en gezonde oplossingen. Met als een van de hoogtepunten in 2017: het Jaar van de Fiets.

Met de ministeriële ondertekening van het Tracébesluit is de Aanpak Ring Zuid gestart. Tot en met 2021 staan meerdere grote infrastructuurprojecten op de agenda, eerder spraken wij al over het stationsgebied. Zo investeren wij met onze partners in een goede bereikbaarheid van stad en regio.

Collegiebrief - Agenda voor de stad en regio

We onderzoeken samen met de regio en het Rijk of er reistijdverkorting mogelijk is in de treinverbinding Groningen-Bremen-Hamburg door de komst van een IC-verbinding. En de mogelijkheden voor een representatief internationaal busstation in het stationsgebied.

Samen met Groningen Bereikbaar zorgen we dat tijdens de uitvoering van de grote en vele kleine verkeersprojecten de stad altijd bereikbaar is en leefbaar en veilig blijft. De opgave na 2021 is de aanpak van de westelijke ring, de bereikbaarheid van het UMCG/binnenstad en de verdere uitbouw van het HOV-bussysteem.

Ook werken we aan de opgave hoe we de komende jaren de extra druk op de verkeerssystemen op de langere termijn willen opvangen: via ICT het verkeer gedurende de dag te spreiden en de beïnvloeding van het reizigersgedrag. Samen met onze partners investeren we in ondersteunende ICT-systemen – gereed in 2015 – en stimuleren we duurzaam mobiliteitsgedrag.

5 Duurzaamheid: kansen benutten voor werkgelegenheid

We willen in 2035 energieneutraal zijn. Niet alleen vanwege klimaatdoelstellingen, maar ook voor het terugdringen van de woonlasten van de Groningers én de economische kansen voor stad en regio. De omstandigheden voor de omschakeling naar een duurzame economie zijn gunstig: kennis, landbouw, chemie. Dit onderstreept het belang van een gezamenlijke regionale agenda en een Noordelijke krachtenbundeling. Wij willen andere partijen ondersteunen, faciliteren en verenigen. Voor onze kenniseconomie, maar juist ook voor het bestaande bedrijfsleven (bouwbedrijven, installatiebranche, afvalstoffenverwerking), zodat het kan innoveren. Want grote veranderingen in de energiemarkt komen vooral uit het midden- en kleinbedrijf.

Met het huidige programma halen we energieneutraal in 2035 niet. We hebben met onze partners in de energiewereld veel bereikt. We denken aan de GrESCO, geothermie voor bestaande bouw, collectieve warmte/koude opslag in het Europapark en de oprichting van Warmtestad BV. Maar er is meer nodig. We hebben aangegeven dat Groningen alles in huis heeft om groene energiehoofdstad van Nederland te zijn en dat wij die kans de komende jaren willen verzilveren. Daarom werken wij aan een herbezinning op onze strategie. Wij betrekken uw raad actief bij deze herbezinning, zodat u eind 2014 een besluit kunt nemen over het vervolg van ons duurzaamheidsbeleid.

Een belangrijke keuze die we gezamenlijk moeten maken is het wel of niet investeren in geothermie. Met geothermie en het bijbehorende warmtenet hebben Stadlers gegarandeerd verwarming voor een jarenlange vaste prijs, blijven de verkoopopbrengsten van de warmte binnen de Groningse economie en zijn we onafhankelijk van buitenlandse energieleveranciers.

Collegebrief - Agenda voor de stad en regio

De afgelopen jaren hebben we vele verkenningen, onderzoeken en berekeningen uitgevoerd en *second opinions* gevraagd om de haalbaarheid te bepalen. Subsidievoorwaarden, investeringsbeslissingen van derden en vergunningstrajecten vragen van uw raad uiterlijk april 2015 om een *go-no go* besluit. U ontvangt aan het eind van dit jaar een planuitwerkingsbesluit, gaan wij met u op excursie waarbij inhoud en consequenties van het plan centraal staan. U kunt dan in april 2015 op basis van een gedetailleerde en robuuste business-case een besluit nemen over het wel dan niet aanbesteden van geothermie Noordwest en de bijbehorende (beheers)organisatie.

6 Wonen op maat

We streven naar een woningaanbod dat aansluit op de vraag, betaalbaar en duurzaam is en zorgt voor evenwicht in de wijken. We zien een woningmarkt met nieuwe ontwikkelingen, zoals de steeds kleiner wordende huishoudens en een toenemende internationalisering leiden tot een veranderde vraag. Andersoortige woningtypen en een steeds groter wordende groep mensen die op meerdere plekken woont en werkt. Wij constateren deze veranderingen, maar wij bouwen geen woningen. Wel kunnen wij we de woningbouw met praktische maatregelen op gang brengen – dat doen we met ons Bouwoffensief – en we kunnen uitdagen en inspireren. We willen dat andere partijen en Stadlers letterlijk en figuurlijk de ruimte krijgen om te investeren in Groningen of hun woonwensen te vervullen en onderzoeken hoe we dit mogelijk kunnen maken in ons grondbeleid. En als laatste stellen we kaders om ervoor te zorgen dat meer kwetsbare Stadlers veilig en betaalbaar kunnen wonen.

Tot de zomer van 2015 werken we aan de actualisatie van de Woonvisie. Er zijn een aantal inhoudelijke thema's waar wij als gemeentelijke overheid aan het roer staan en waar wij heldere kaders moeten stellen. We denken dan aan het kamerverhuurbeleid, de verduurzaming van de bestaande voorraad, de wetgeving energieneutraal bouwen in 2020, ouderenhuisvesting in relatie tot de nieuwe ontwikkelingen in de zorg en het aardbevingsdossier. In januari 2015 stelt het Rijk de norm voor aardbevingsbestendige nieuwbouw vast en wordt duidelijk wat de financiële gevolgen zijn voor onze gebouwen voorraad en nieuwbouw. Ook buigen we ons over de betaalbaarheid en beschikbaarheid van de sociale huurwoningvoorraad. Samen met de relevante organisaties en de stad bepalen we welke kant we op willen en wat voor stad we willen zijn. In het verlengde hiervan maken we met de corporaties prestatieafspraken.

In 2015 starten we een manifestatie. Een manifestatie die initiatieven en verrassende combinaties op onverwachte plekken mogelijk maakt. Die ontwikkelingen in de nieuwbouw én de bestaande bouw een duwtje in de rug geeft. We zijn al bezig met het stimuleren van initiatieven, zoals het verduurzamen van de woningvoorraad en het ruimte bieden aan kapitaalkrachtige ouderen die in of rond de binnenstad willen wonen. Voor de manifestatie zijn we op zoek naar meer en we gebruiken Let's Gro als platform. We betrekken uw raad actief.

Collegiebrief - Agenda voor de stad en regio

Meerstad

Meerstad is de belangrijkste nieuwbouwlocatie voor de stad Groningen. Ruim wonen in een stadsdeel gedomineerd door water en groen. Het komende jaar krijgt het Woldmeer aansluiting op het provinciale vaarcircuit. In 2014 verwachten we een woningverkoop van circa 75 woningen. In de huidige markt is dit een succes. Daarmee komt het aantal verkochte woningen op circa 175. Het eerste deelplan (Meeroevers) is daarmee vrijwel afgerond. Voor 2015 verwachten we minimaal eenzelfde aantal woningen te verkopen. Voor de komende periode staan een aantal strategische keuzes op de agenda waar ook uw raad en de bewoners zich over moeten uitspreken: waar komt het voorzieningencentrum (supermarkt, school, etc.), welke recreatieve voorzieningen (o.a. recreatiestrand met bijbehorende horeca) worden aangelegd. In het voorjaar 2015 presenteren wij u een ruimtelijk perspectief waarin wij u de keuzes voorleggen.

Ebbingekwartier

We zien het Ebbingekwartier nog steeds als een van de meest kansrijke plekken voor woningbouw. Het gebied ontwikkelt zich steeds meer als onderdeel van de stad. We hebben de ambitie binnen zes jaar de plannen op het Ebbingekwartier af te ronden. Bepalend hiervoor is de inzet van de ontwikkelaar waarmee we nadrukkelijk in gesprek zijn. Het komende halfjaar gaan we onderzoeken of de locatie Machinefabriek uit kan groeien tot een culturele plek met de huisvesting voor toneel, dans en theater gecombineerd met horeca. Ook de plannen voor de nieuwbouw van een school, een hotel aan het Boterdiep en huisvesting voor internationale studenten lijken reële kansen waarmee we aan de slag gaan.

Suikerunie

De komende jaren zijn grote delen van het voormalige terrein van de Suikerunie nog niet in beeld voor ontwikkeling. In de tussentijd experimenteren we met nieuwe vormen van tijdelijke gebiedsontwikkeling. Tegelijkertijd zien we de stad sneller groeien dan verwacht, vooral door een toename van alleenstaande en twee-persoonshuishoudens. De actualisatie woonvisie moet antwoord geven op de vraag of het uitgangspunt – de komende (inmiddels) twaalf jaar geen woningbouw – nog reëel is of dat we kansen laten liggen voor de ontwikkeling van onze binnenstedelijke locaties waaronder het Suikerunieterrein. Tegelijk zien we dat tijdelijke initiatieven nog niet in het gewenste tempo van de grond komen onder andere omdat het terrein qua infrastructuur nog niet geschikt is. Gezien deze ontwikkelingen maken we het komende half jaar een stedenbouwkundig schetsplan waarin we de ruimtelijk-infrastructurele keuzes vastleggen. We willen een basis infrastructuur aanleggen - fietspad Vinkhuizen, Stadspark, groeninfrastructuur en de toekomstige aansluiting op de Peizerweg - zodat tijdelijke initiatiefnemers in het gebied kunnen gaan investeren en eventuele toekomstige ontwikkelingen mogelijk zijn. Hiervoor schetsen we een aantal scenario's. De diverse deelgebieden van het terrein zullen zich in verschillend tempo ontwikkelen. De belangrijkste uitdaging is dat tijdelijke initiatieven toekomstig gebruik gaan stimuleren of uitlokken.

Collegiebrief - Agenda voor de stad en regio

Overige kansrijke locaties

Kempkensberg (Engelse Kamp en De Rups) en Reitdiep fase 3 en 4 zijn naast bovengenoemde gebieden de kansrijke locaties voor woningbouw. We werken aan het stedenbouwkundig plan voor Reitdiep en we willen op korte termijn concrete afspraken maken met de ontwikkelaar van de Kempkensberg. We verwachten dat in 2015 de verkoop van beide projecten van start gaat. Het gaat daarbij grotendeels om grondgebonden woningen en deels appartementen.

7 Groningen als Living Lab: op de kaart in Europa

Ook Europees en wereldwijd komt steeds meer aandacht voor de Smart en Healthy City en Biobased Economy. Hoewel het hierbij vooralsnog om containerbegrippen gaat, zijn het thema's waar we in Groningen en de regio uitstekende proposities op hebben. De sectoren die landelijk en mondiaal de toon zetten zijn in onze regio sterk vertegenwoordigd: chemie, agro-food, energie, logistiek en niet in de laatste plaats kennis en wetenschap. Dit geldt eveneens voor het wereldwijd steeds relevanter wordende thema *Big Data*. Groningen heeft een uitstekende uitgangspositie binnen dit werkveld: er is gespecialiseerde kennis aanwezig en onder andere het UMCG maakt hier gebruik van bijvoorbeeld binnen het Lifelines-onderzoek. Met projecten zoals smart grid, de energiecoöperatie Grunneger Power, EnTranCe is Groningen een stad die laat zien hoe innovatie in alle lagen van de maatschappij plaats kan vinden. Dat wordt steeds meer gezien. Ook nu Europa bezig is een eigen stedelijke agenda te ontwikkelen. Door de stad permanent te beschouwen als *living lab* voor een gezondere en duurzame stad willen we voorop lopen in deze discussie. De komende jaren gaan we deze positie versterken. Door ruimte te bieden aan innovaties in nieuwe living labs en deze gezamenlijk met onze noordelijke bestuurlijke netwerken in Europa zoveel mogelijk uit te dragen. In 2016 is Groningen gastheer voor een groot internationaal congres Ruimte voor Gezondheid.

Het EU- voorzitterschap van Nederland in 2016 grijpen we aan om onze best practices uit onze Agenda voor de stad naar buiten toe kenbaar te maken. Met als concreet doel EU- congressen, conferenties en bijeenkomsten naar Groningen te halen. Binnen Healthy cities werken we tevens toe naar het jaar 2016, waarin het UMCG een groot congres geeft over de gezonde stad en het jaar 2017, het jaar van de fiets in Groningen.

8 In de wijken

Leefbare wijken en vitale buurten zijn het resultaat van ieders inspanningen; stadjes, ondernemers, instellingen, gemeenten en corporaties. We zijn gestart met wijkwethouderschap en maatwerk per wijk. Sociale, ruimtelijke en economische barrières willen we doorbreken. Ontwikkelen en preventief beheer en gerichte ruimtelijke maatregelen - daar waar het nodig is. Initiatieven brengen we een stap verder terwijl andere prima met burgerkracht tot stand komen. We blijven investeren in kwetsbare wijken (bijvoorbeeld Selwerd en De Wijert). Sociale (wijk) teams helpen mensen die niet kunnen terugvallen op hun sociale netwerk. De teams huisvesten we in multifunctionele centra in de wijk- bijvoorbeeld het Floreshuis en Treslinghuis - die goed te bereiken zijn ook per OV.

Collegiebrief - Agenda voor de stad en regio

We investeren samen met instellingen en partijen in collectieve voorzieningen zoals kinderopvang, peuterspeelzalen, scholen en welzijnswerk. Zo willen we voorkomen dat inwoners in duurdere zorg terecht gaan komen en de zelfredzaam van burgers vergroten.

De openbare ruimte richten we steeds sportiever in en de sportieve ruimte maken we steeds meer openbaar. Sporten is niet alleen gezond, maar draagt ook bij aan sociale samenhang in de wijk en een aantrekkelijk leefklimaat. Parken kunnen – met respect voor de ecologische kwaliteiten – een grote sportieve recreatieve betekenis hebben. We investeren in hoogwaardige sportvoorzieningen - bouw Sporthal Europapark en afronding sporthal Corpus Den Hoorn - en sportdeelname voor alle inwoners. Ook voor onze (buitenlandse) studenten. We gaan steeds meer de openbare ruimte inrichten vanuit een sportieve invalshoek zoals bijvoorbeeld bij de herinrichting van de speelweide in de Hunze (oplevering 2015). En zoals eerder genoemd blijven we werken aan de gezondheid van stad en inwoners door het verbeteren van fietsstad Groningen (nieuwe visie op de fiets).

Conclusie

Samen met onze inwoners, het bedrijfsleven en de diverse overlegpartners gaan we door met de opgaven die bepalend zijn voor de toekomst van onze stad en regio. Opgaven die een belangrijke voorwaarde zijn in het versterken van de kenniseconomie in onze stad en regio. We moeten de sterke kwaliteiten van de stad en regio nog beter benutten omdat de werkgelegenheid niet automatisch meegroeit. Het is noodzakelijk dat we economische, sociale, ruimtelijke en infrastructurele ambities meer op elkaar afstemmen. Met de groei van de stad zien we een toenemende druk op de ruimte ontstaan. Dit vraagt om innovatieve oplossingen en strategische keuzes. Deze uitdaging willen we samen met uw raad en de stad en regio aangaan. Vanuit het besef dat we één van de vele partners zijn die de stedelijke samenleving maken.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen.

de burgemeester,
dr. R.L. (Ruud) Vreeman

de secretaris,
drs. P.J.L.M. (Peter) Teesink

Collegiebrief - Nadere informatie Welstandsnota

Onderwerp Nadere informatie Welstandsnota

Steller Jasper Schweigman

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon (050) 3678428 Bijlage(n) 0 Ons kenmerk 4612211

Datum 19-02-2015 Uw brief van - Uw kenmerk -

Geachte heer, mevrouw,

De ruimtelijke ordening van de gemeente Groningen is volop in beweging. Zo is er de afgelopen jaren gewerkt aan de actualisatie van vele bestemmingsplannen. En is naar voren gekomen dat er behoefte is aan nieuw beleid en nieuwe sturingsmiddelen: bestemmingsplannen die duidelijker zijn over mogelijkheden, het beter betrekken van bewoners en gebruikers, een nieuwe visie op woonkwaliteit en een scherper architectuur- en monumentenbeleid. Tegelijkertijd is er de wens om nieuwe initiatieven goed te begeleiden; klantvriendelijk, snel en duidelijk.

Vorig jaar heeft uw raad de Nota Ruimtelijke Kwaliteit vastgesteld, waarin richting is gegeven aan een nieuwe koers ten aanzien van welstand, reclame en uitstalling, en het ontwerp en beheer van openbare ruimte. Als vervolg hierop zijn er het afgelopen jaar meerdere acties in gang gezet:

- er is een cultuurwaardenkaart gemaakt als eerste aanzet voor de kwaliteitskaart; een middel om informatie algemeen toegankelijk en aantrekkelijk te maken;
- het nieuwe bestemmingsplan binnenstad is vastgesteld door uw raad, en het daarmee samenhangende nieuwe welstandskader voor de binnenstad is momenteel in de besluitvorming-route richting uw raad;
- de welstandstoetsing van de externe commissie is overgeheveld naar de gemeentelijke organisatie. Hiermee komt de toetsing dicht bij de aanverwante processen, waardoor aanvragen sneller en integraal kunnen worden behandeld;
- en per 1 januari 2015 is de nieuwe stadsbouwmeester begonnen. In de welstand nieuwe stijl is hij verantwoordelijk voor de toetsing. Maar ook is hij de aanjager van ruimtelijke kwaliteit binnen en buiten de organisatie.

Ook de komende tijd staat er veel te gebeuren. De nieuwe woonvisie is in de maak. En we gaan verdere stappen zetten in de actualisering van het welstandsbeleid. Samenwerking met de wijken is daarin één van de uitgangspunten. In de nota ruimtelijke kwaliteit is gesteld dat er ten aanzien van de woonwijken en bedrijventerreinen maatwerk zal worden geleverd in samenwerking met de buurt.

Collegiebrief - Nadere informatie Welstandsnota

De bewonersvereniging van de Schilderswijk heeft aangegeven graag mee te werken aan een pilot 'welstand en aanverwante thema's in de wijk'. De pilot moet ons de nodige ervaring opleveren in deze nieuwe werkwijze.

We vinden het daarnaast van belang het proces en de kaders van een nieuwe welstandsnota neer te zetten om vervolgens effectief en helder met de Schilderswijk de pilot in te gaan. Daarom stellen we voor om op korte termijn met uw raad een sessie te organiseren waarin we hierover van gedachten wisselen. Onze eerste ideeën zijn hieronder als vertrekpunt neergezet.

Actualisering algemeen

De algemene actualisering van de nota krijgt inmiddels vorm. Deze bestaat uit het aanpassen van bijvoorbeeld de sneltoetscriteria aan recente ontwikkelingen (zoals vergunningsvrij bouwen), het corrigeren van de indeling van de bestaande welstands atlas als gevolg van grootschalige transformaties in de stad (waardoor het gebied 'van karakter verandert'), of het actualiseren van criteria die door de tijd zijn ingehaald. De algemene actualisering kan gezien worden als 'periodiek onderhoud', het zijn geen grote wijzigingen die de essentie of de opbouw en indeling van de welstandsnota veranderen. Ook houden we de Algemene Groninger Criteria nog eens kritisch tegen het licht in relatie tot de nog te realiseren nieuwe opzet van de welstands atlas (gebied-specifieke richtlijnen).

Welstands atlas en de wijk

Waar we op korte termijn een nieuwe stap in willen zetten is de actualisering van de welstands atlas in samenspraak met de wijken. Zoals inmiddels is aangekondigd past dit project binnen het streven om maatschappelijke betrokkenheid bij de welstand in de wijken en (de vorming van) het gemeentebestuur daarvoor te stimuleren. Ook in de huidige welstandsnota en welstands atlas is er een duidelijke *differentiatie* naar gebieden en bebouwing uit verschillende periodes. Voor een ontwerp in de binnenstad is bij toetsing immers een andere 'bril' nodig dan voor een ontwerp aan de rand van de stad of op een bedrijventerrein. In de *Nota Ruimtelijke Kwaliteit* is een aantal gebieden in Groningen aangeduid met de term 'maatwerk'. Gebieden die mogelijk verder te differentiëren zijn, afhankelijk van de wensen en behoeften van bewoners in die gebieden. In deze gebieden willen we graag met bewoners en eigenaren in gesprek over de kwaliteit en karakteristiek van 'hun' wijk, als basis voor de omschrijving en aanbevelingen in de welstands atlas.

De Algemene Groninger Criteria, die in Groningen ten grondslag liggen aan de beoordeling van elk bouwplan, blijven van kracht, maar worden straks van *context* voorzien door de richtlijnen en karakterisering van de wijken.

Om dit te bereiken starten we met een pilot in de Schildersbuurt. De Schildersbuurt is een betrokken wijk waar bouwontwikkelingen door veel bewoners en anderszins betrokkenen op de voet worden gevolgd. Samen met de buurt proberen we invulling te geven aan de nieuwe werkwijze.

Collegiebrief - Nadere informatie Welstandsnota

Het wijzigen van de welstandsnota per deelgebied maakt het mogelijk om een *flexibele* nota te maken. Een nota die telkens (indien nodig) per deelgebied geactualiseerd kan worden, naar gelang nieuwe ontwikkelingen en behoeftes van bewoners en gebruikers. We zullen hiervoor de nota op een nieuwe manier *structureren*, zodat dit gemakkelijk kan, maar toch overzichtelijk en helder blijft. Een belangrijk uitgangspunt is bovendien dat deze opzet een goede *fasering* mogelijk maakt; we kunnen onmogelijk alle wijken tegelijk voorzien, maar een nota die flexibel is en kan groeien, kunnen we stap voor stap in de gewenste richting verbeteren.

Presentatie, vormgeving en communicatie

Een laatste punt inzake de vernieuwing van de welstandsnota waarover we u willen informeren is de verbetering van *vormgeving, presentatie en communicatie*. We willen een zo toegankelijk mogelijke nota voor iedereen. Juist omdat een deel van de inhoud van het welstandsbeleid altijd vakmatig blijft is een goede vormgeving en presentatie belangrijk. Het uitgangspunt daarbij is dat de nota beter inzichtelijk en toegankelijk via *internet* wordt gemaakt. De leesbaarheid, de verbeelding, de toegankelijkheid: al deze punten zullen het begrip over en de toepassing van het welstandsbeleid vergroten.

Planning

We hebben het onderwerp welstand in verschillende onderdelen opgeknipt.

- Invoering van de nieuwe procedure voor beoordeling van de welstand is inmiddels ingevoerd. Per 1 januari is de stadsbouwmeester aan het werk.
- Het onderdeel aanvulling van de historische binnenstad hebben wij onlangs ter vaststelling aangeboden.
- De opdracht om criteria op te stellen in overleg met de wijken willen wij starten met een sessie met uw raad waarin de kaders en proces voor welstand in de wijken worden besproken.
- We starten een pilot met de Schilderswijk. Een eerste bijeenkomst hiervoor organiseren we op korte termijn. De bevindingen uit de pilot worden verwerkt in de nieuwe welstandsnota.
- Tot slot zal de nieuwe welstandsnota in het laatste kwartaal aan uw raad worden voorgelegd.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
Peter den Oudsten

de secretaris,
Peter Teesink

Nieuwe Welstandsnota

Meer met de wijken

Nieuwe welstandsnota, 1 april 2015
Raadscommissie RenW Gemeente Groningen

Doel van de presentatie

Gesprek over de koers voor het nieuwe welstandsbeleid.

- Koers en opgave voor de nieuwe welstandsnota
- Aanpak van pilot Welstand in de wijk

- Analyse huidige welstandsnota
- Nieuwe procesgang t.a.v. welstandstoetsing:
AtelierStadsBouwMeester
- Voorstel opgave nieuwe welstandsnota
- Voorstel aanpak pilot Welstand in de wijken
- Propositie

Welstandstoetsing is een wettelijke plicht
Getoetst wordt aan vastgestelde welstandsnota en/of
beeldkwaliteitsplan.

**Welstandscriteria gaan over passendheid, in de omgeving en van
de delen bij elkaar. Het gaat niet over stijl, mooi of lelijk.**

**De welstandsc commissie beoordeelt of een plan niet onder de
maat is, minimaal een 6-.**

Hogere ambities ten aanzien van architectuur is aan anderen om te
bewerkstelligen.

Bijlage - presentatie nieuwe welstandnota Rcie 1-4-2015

- Meerdere onderdelen zijn aan actualisering toe, door nieuwe ontwikkelingen in wijken en nieuwe wetgeving (bv vergunningvrij bouwen)
  - Welstandnota blijkt voor velen lastig te vinden
  - Welstandnota blijkt voor velen lastig te lezen/ te begrijpen
- Knelpunten in toetsingsproces:
- Weinig stedenbouwkundige en cultuurhistorische kennis; slechts 20% van de aanvragen gebeurt met een architect.
  - Blijkt weinig kennis ten aanzien van welstand en proces
  - Veel aanvragen niet te beoordelen door onvolledige stukken

Nieuw proces welstandstoetsing:
Atelier Stadsbouwmeester

Gemeente Groningen

stad.

De welstandstoetsing wordt niet meer gedaan door een commissie buiten de organisatie, maar door het Atelier Stadsbouwmeester, onder leiding van de stadsbouwmeester. Momenteel schuiven ook 2 architectuur-adviseurs aan bij de toetsing.

Door de welstandstoetsing in de gemeentelijke organisatie te hebben, is het mogelijk sneller, effectiever en actiever samen te kunnen werken met vergunningaanvrager en vergunningtoetsers.

Bijlage - presentatie nieuwe welstandnota Rcie 1-4-2015

Voorstel opgave nieuwe welstandnota

Aansprekender en betere leesbaarheid

Beeldwijzer Binnenstad

Daken en dakkapellen

Gemeente Groningen

stad.

Aansprekender en betere leesbaarheid door heldere opzet, eenvoudige taal en ondersteund door verbeeldingen
Vb Zutphen

Bijlage - presentatie nieuwe welstandnota Rcie 1-4-2015

Voorstel opgave nieuwe welstandnota

Handreikingen ruimtelijke kwaliteit voor de historische binnenstad.

Gemeente Groningen

stad.

Vb Apeldoorn

Bijlage - presentatie nieuwe welstandnota Rcie 1-4-2015

Vb Enschede

Bijlage - presentatie nieuwe welstandnota Rcie 1-4-2015

Voorstel opgave nieuwe welstandnota
Meer handvatten aanreiken

Aan de slag in 10 stappen!

1 > Het plan wordt voorbereid door de afdeling Bestuur en Wijkzaken. Het plan wordt voorbereid door de afdeling Bestuur en Wijkzaken.

2 > Het plan wordt voorbereid door de afdeling Bestuur en Wijkzaken. Het plan wordt voorbereid door de afdeling Bestuur en Wijkzaken.

3 > Het plan wordt voorbereid door de afdeling Bestuur en Wijkzaken. Het plan wordt voorbereid door de afdeling Bestuur en Wijkzaken.

4 > Het plan wordt voorbereid door de afdeling Bestuur en Wijkzaken. Het plan wordt voorbereid door de afdeling Bestuur en Wijkzaken.

5 > Het plan wordt voorbereid door de afdeling Bestuur en Wijkzaken. Het plan wordt voorbereid door de afdeling Bestuur en Wijkzaken.

6 > Het plan wordt voorbereid door de afdeling Bestuur en Wijkzaken. Het plan wordt voorbereid door de afdeling Bestuur en Wijkzaken.

7 > Het plan wordt voorbereid door de afdeling Bestuur en Wijkzaken. Het plan wordt voorbereid door de afdeling Bestuur en Wijkzaken.

8 > Het plan wordt voorbereid door de afdeling Bestuur en Wijkzaken. Het plan wordt voorbereid door de afdeling Bestuur en Wijkzaken.

9 > Het plan wordt voorbereid door de afdeling Bestuur en Wijkzaken. Het plan wordt voorbereid door de afdeling Bestuur en Wijkzaken.

10 > Het plan wordt voorbereid door de afdeling Bestuur en Wijkzaken. Het plan wordt voorbereid door de afdeling Bestuur en Wijkzaken.

Gemeente Groningen **stad.**

Meer handvatten aanreiken om te komen tot gewenste resultaten:

- Door meer toelichting, meer begrip van de omgeving
- ASBM eenvoudig toegankelijk voor vragen van aanvrager
- Vooraf meer duidelijkheid over benodigde stukken om te kunnen beoordelen op welstandelijkheid

Bijlage - presentatie nieuwe welstandsnota Rcie 1-4-2015

Vindbaarheid welstandsnota verbeteren

Mogelijke middelen:

- Nota als document op gemeentelijke website (huidig)
- Nota als flyer bij Loket Bouwen en Wonen
- Kwaliteitsatlas:
  - bestemmingsplan,
  - cultuurwaardenkaart,
  - reclamenota
  - welstandsnota
  - ....

Voorstel opgave nieuwe welstandsnota

Opzet Nieuwe welstandsnota

1. Algemene groninger **criteria**. Ook onderdeel van huidige welstandsnota
2. Gebiedsspecifieke **richtlijnen**. Gebiedsatlas in huidige nota
3. Gebiedsspecifieke **toelichting**. Nieuw onderdeel
  - a. Sneltoetscriteria
  - b. Excessenregeling

Voorstel opgave nieuwe welstandnota

1. Algemene Groninger Criteria

1 RELATIE MET OMGEVING
2 SCHAALVERHOUDINGEN
3 MATERIALISATIE EN DETAILLERING

Gemeente Groningen stad.

1. Algemene Groninger criteria:

De welstandsregels op één pagina:

1. Het bouwwerk levert een positieve bijdrage aan de ruimtelijke kwaliteit van de omgeving (en de te verwachten ontwikkeling daarvan).
2. De schaal van het bouwwerk past bij de bouwopgave en bij de context waarin men het realiseert. Bij nieuw- of verbouw binnen een bestaande (monumentale) context bestaat een duidelijk idee over de samenhang tussen de verschillende delen.
3. Men voert het bouwwerk consequent uit in (architectuur)stijl, vorm, maatverhoudingen, materialisatie en detaillering. Materiaal, textuur, kleur en lichtwerking passen bij en ondersteunen het karakter van het bouwwerk.

Voorstel opgave nieuwe welstandsnota

2. Gebiedsgerichte richtlijnen

 stad.

2. Gebiedsgerichte richtlijnen:

Aan de hand van karakteristieken van een gebied/ wijk worden richtlijnen gegeven voor de begrippen 'ruimtelijke kwaliteit' en 'context' in de Algemene Groninger Criteria.

Momenteel staan deze in de gebiedsatlas, een bijlage bij de nota. Dit willen we een expliciet onderdeel maken van de nota.

Beeldkwaliteitsplannen kunnen hier onderdeel van worden.

Voor de binnenstad zijn de gebiedsgerichte richtlijnen herschreven van globaal naar specifieker.

De huidige gebiedsindeling komt voort uit ruimtelijk-historische karakteristieken en komen niet overeen met de wijkindelingen.

Voorstel opgave nieuwe welstandnota

3. Gebiedsgerichte toelichting

Gemeente Groningen

stad.

3. Gebiedsspecifieke toelichting:

Om te komen tot een beter begrip van het gebied wordt er een toelichting gegeven op de ontstaansgeschiedenis en karakteristieken van het gebied.

Dit onderdeel is nieuw en voor het eerst toegepast in het welstandskader voor de binnenstad. Doel is om daarmee de aanvrager de kans te geven op een gelijk kennisniveau te komen als de professionele toetsers als het gaat om gebiedskennis.

Voorstel opgave nieuwe welstandsnota

a. Sneltoetscriteria

Gemeente Groningen stad.

a. Sneltoetscriteria

Kleine en minder prominente aanvragen:

- Aan- en uitbouwen
- Bijgebouwen en overkappingen
- Kozijn- en gevelwijzigingen
- Dakkapellen
- Erfafscheidingen
- Dakramen
- Zonnepanelen en –collectoren
- Spriet-, staaf- en schotelantennes
- Rolhekken, luiken en rolluiken
- Reclame
- Gebruik van walkanten

Als iets niet verdoet aan sneltoetscriteria kan het nog naar de reguliere welstand

Doel is om de sneltoetscriteria te actualiseren.

- Herziening welke onderdelen hier binnenvallen en wat de criteria zijn.

Dit kan per gebied verschillen en daarmee meegenomen worden in welstand in de wijken.

Voorstel opgave nieuwe welstandnota

b. Excessenregeling

Gemeente Groningen stad.

b. Excessenregeling,

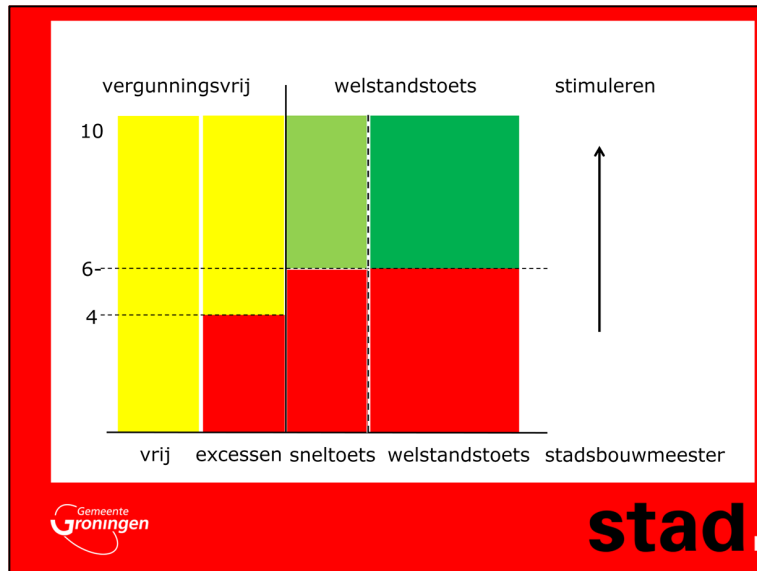
Vergunningvrij tenzij:

- Het ontkennen of vernietigen van architectonische bijzonderheden bij aanpassing van een bouwwerk
- Armoedig materiaalgebruik
- Gebruik van kleuren die een sterk negatieve invloed hebben op het karakter en de beleveniswaarde van het bouwwerk en / of de omgeving
- Zeer grote afwijking van de omgevingsgerichte criteria met negatieve gevolgen voor bouwwerk of omgeving

Doel is om deze regelingen te actualiseren.

- Herziening welke onderdelen hier binnenvallen. Dit kan per gebied verschillen en daarmee meegenomen worden in welstand in de wijken.
- Verder wijzigen de rijkswetgeving ten aanzien van vergunningvrij bouwen regelmatig.

Bijlage - presentatie nieuwe welstandnota Rcie 1-4-2015

- Welstand gaat over wat de ondergrens is van kwaliteit grens; 6-
Voor sneltoets geldt hetzelfde maar de procedure sneller.
Excessen vergunningsvrije werken tenzij ze een afbreuk doen; grens 4
Welstandsvrij onttrekt zich aan iedere toetsing
Voor meer ambitie moeten we als stad stimuleren
Dit doen we door:
- De dialoog met aanvragers aan te gaan en het gesprek laagdrempelig faciliteren (Atelier Stadsbouwmeester en Manifestaties)
  - Informatie en inspiratie die goed toegankelijk is (aansprekende Welstandsnota met uitgebreide toelichting)

Welstand in de wijken is een voorstel om de gebiedsspecifieke aspecten van de welstandnota samen met de gebiedsgebruikers op te stellen. Dit in lijn met de Nota Ruimtelijke Kwaliteit waarin gesteld wordt dat er meer met de wijken wordt samengewerkt om te komen tot maatwerk.

In Welstand in de wijk willen we gezamenlijk opstellen:

- de gebiedsgerichte richtlijnen
- toelichting karakteristieken
- Onderdelen binnen sneltoetscriteria en excessenregeling

Voorstel is om te onderzoeken of dit samen kan gaan met het proces van actualisering bestemmingsplannen omdat er veel raakvlak is, en er een goed momentum gecreëerd kan worden voor een breed debat tussen gemeente en de buurt over ruimte en kwaliteit.

Bijlage - presentatie nieuwe welstandnota Rcie 1-4-2015

Voorstel is om te beginnen met een pilot met de Schilderswijk voor welstand in de wijk om ervaring op te doen. Deze wijk is goed georganiseerd en heeft zich hiervoor al aangeboden.

Plan van aanpak:

- April 2015: Uitnodiging naar bewonersorganisatie en een vertegenwoordiging van de ondernemers.
- Mei/juni 2015: Een ambtelijk team met de gebiedsstedenbouwer, erfgoeddeskundige, afgevaardigden van het welstandsteam en het gebiedsteam, gaan in gesprek met afgevaardigden van bewoners en ondernemers
- Programma:
  - Deel1   introductie cultuurhistorie, ontwikkelingen en tendensen
  - introductie stand van zaken door gebruikers (evt met rondwandeling)
  - Deel2   introductie welstandstoetsing
  - bespreking huidige gebiedsspecifieke criteria
  - bespreken mogelijke wijzigingen gebiedsspecifieke aspecten
  - Deel3   bespreken voorstel gebiedsspecifieke welstandsonderdelen door gemeente
- September 2015: Terugkoppeling raadscommissie

Bijlage - presentatie nieuwe welstandnota Rcie 1-4-2015

Proposities

Vindbaarheid nieuwe welstandsnota
voorstel

- Nieuwe welstandsnota eenvoudig te vinden op gemeentelijke website
- Aansprekende flyer bij Lokaal Bouwen en Wonen
- Stap 2 Opnemen in Kwaliteitsatlas

Planning meegaan in actualisering bestemmingsplannen
voorstel

- Onderzoeken naar mogelijkheden om mee te gaan in planning bestemmingsplannen.
- Urgente wijken naar voren halen, bv verzoek stadsdelen in oude gebiedskader Binnenstad met voorrang actualiseren (Hortusbuurt en Binnenstad-oost).

Te betrekken gesprekspartners uit de wijk
Voorstel

- Open oproep voor deel 1
- Voor vervolg zijn bewonersorganisatie en ondernemersverenigingen uitgenodigd al dat niet aangevuld met mensen uit de eerste bijeenkomst. Daarbij kunnen zij advies inwinnen bij belangenorganisaties als GCC en Platform cultureel erfgoed.

Eerst experimenteren
Voorstel

Pilot met Schilderswijk

Raadscommissie Ruimte en Wonen Gemeente Groningen

1 april 2015

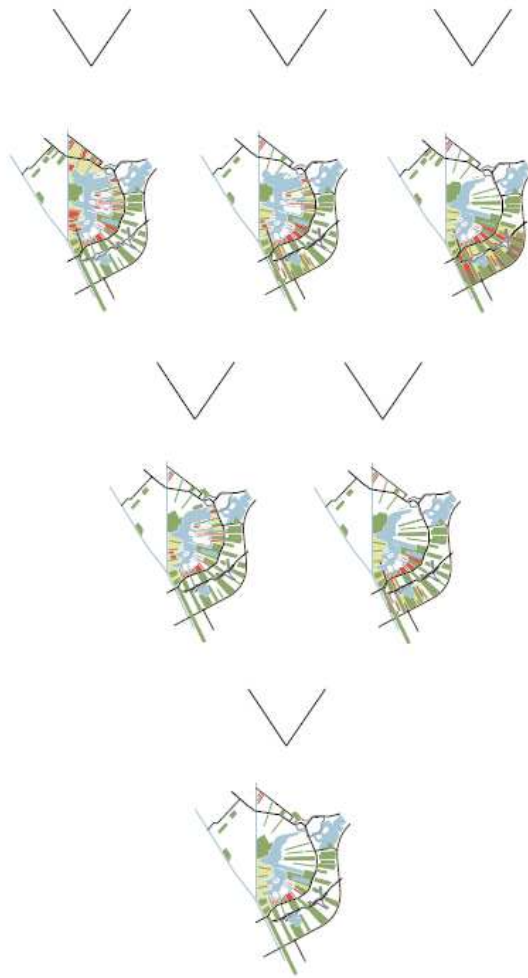
Meerstad Midden West

Eerst woonbuurt

Ontwikkelstrategie

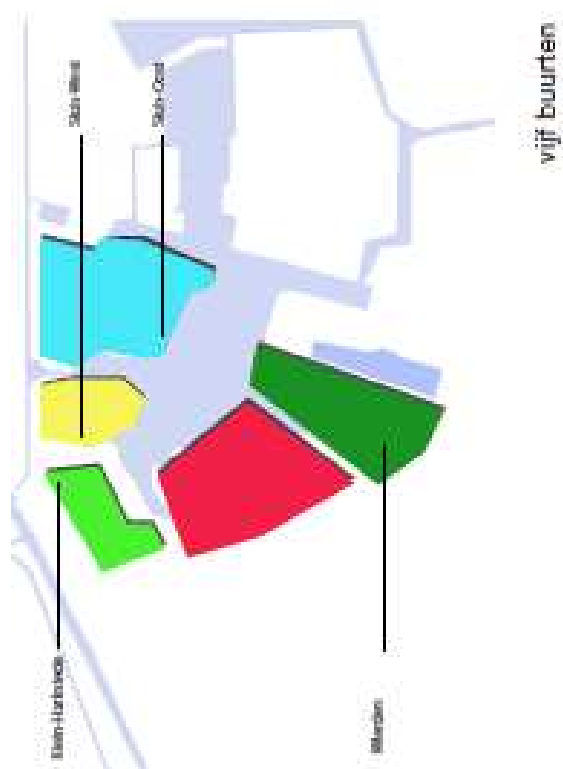
Huidige situatie

Locatiekeus

- Gelegen aan het Woldmeer
- Geen juridische beperkingen
- Financieel (kosten)
- Eigendom
- Plancapaciteit voor 3 jaar

Ontwerppuntgangspunten

- Marktgericht aanbod (flexibel)
- Alle segmenten mogelijk
- Decentrale ligging i.p.v. centrale ligging
- Meerstadkwaliteit

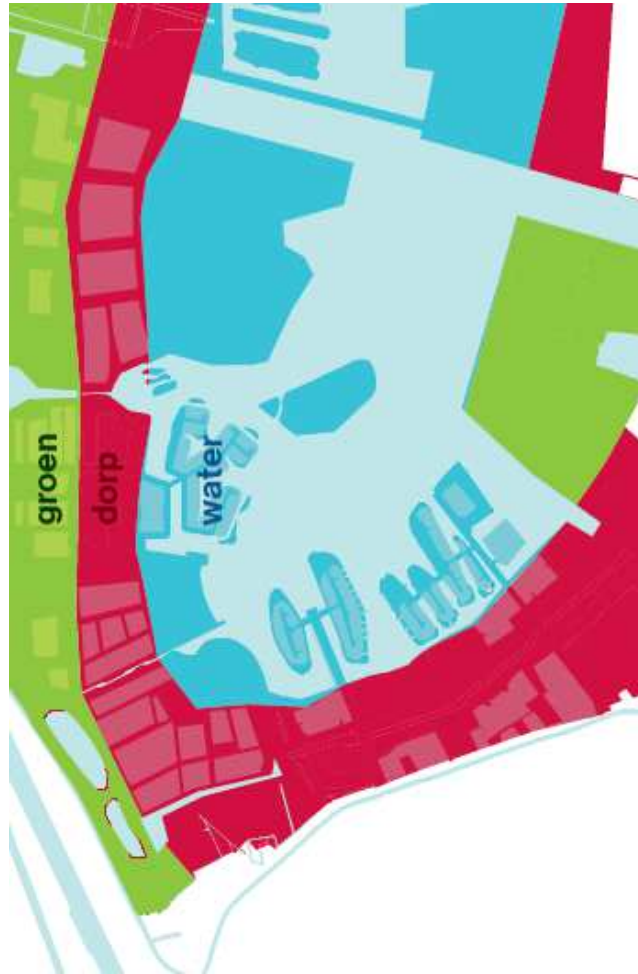

Ruimtelijke context eerste verkenning VO

Ontwerpprincipes

Ontwerpprincipes

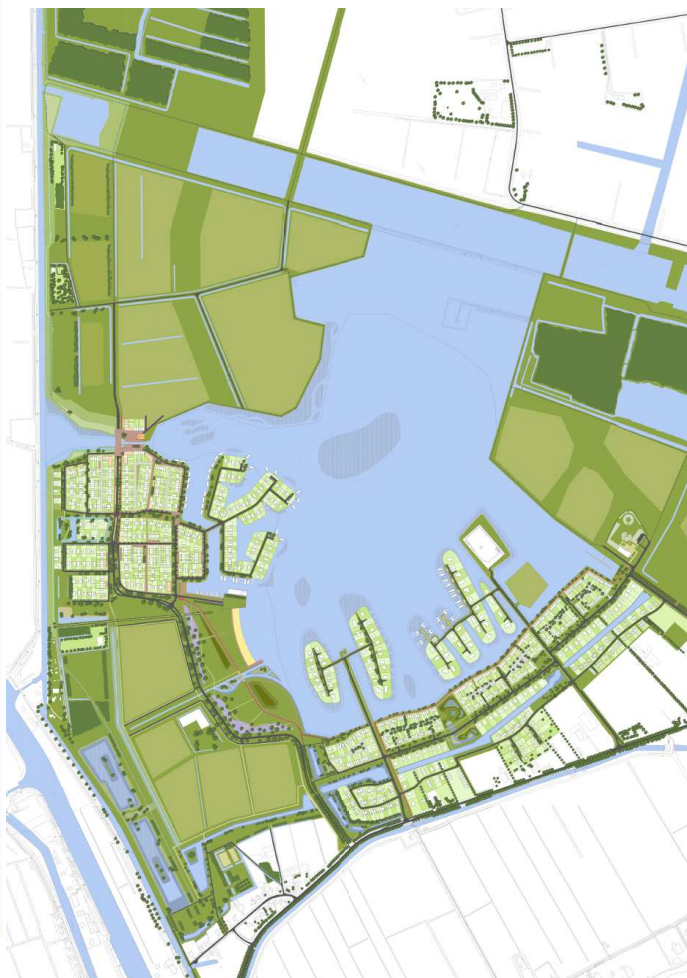

Ontwerpprincipes

Definitief ontwerp

Park

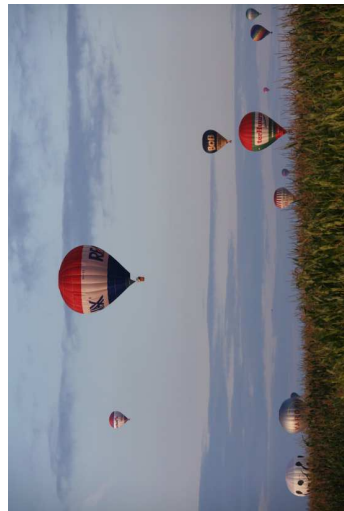

Ontspanning en recreatie

Evenementen en cultuur

Definitief ontwerp

Wonen in het Groen

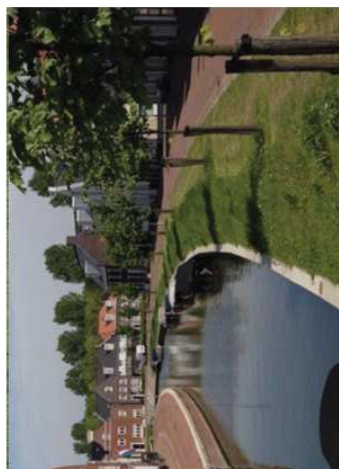

Wonen in het Dorp

Wonen aan het Water

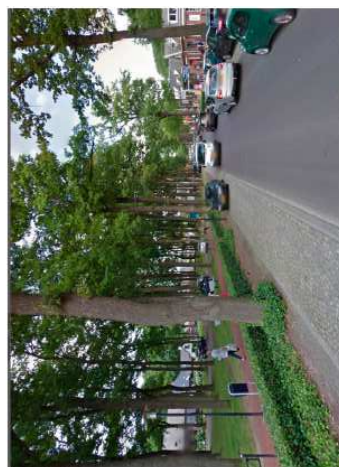

Sluis en ontsluiting

Ontwikkel agenda

Belangrijk Thema 2015-2016

Verdere uitwerking en inhoudelijke discussie
over de voorzieningen

Ingekomen stukken - Lijst ingekomen collegebrieven voor R&W april 2015

Lijst van ingekomen collegebrieven voor de raadscommissie Ruimte en Wonen van 1 april 2015

Nr.	Onderwerp	Ontvangen d.d.	Advies	opmerkingen
1	Startersleningen 2015	20-2-2015	t.k.n.	
2	Nadere informatie welstandsnota	20-2-2015	bespreken	Op agenda, punt B2
3	Omgevingsvergunning sloop Finse school	20-2-2015	bespreken	Op agenda, punt B3
4	Afhandeling leges Nijestee	27-2-2015	t.k.n.	
5	Afbakening basisregistraties adressen en gebouwen (BAG)	5-3-2015	t.k.n.	

20-3-2015

2015-03-04 Verslag R&W

VERSLAG RAADSCOMMISSIEVERGADERING RUIMTE EN WONEN

Datum: 4 maart 2015
Plaats: oude raadzaal
Tijd: 16.30 – 18.40 uur

Aanwezig: mevrouw **K.W. van Doesen-Dijkstra** (voorzitter, D66), de dames F. Woudstra (D66), M. van Duin (SP), B. Enting (PvdA), M.E. Woldhuis (Stadspartij), A. Kuik (CDA), I.M. Jongman-Mollema (ChristenUnie), S.T. Klein Schaarsberg (Student en Stad), de heren B.N. Benjamins (D66), K.D.J. Castelein (D66), W.H. Koks (SP), M. van der Laan (PvdA) *vanaf B3*, D.S. Ruddijs (PvdA) *tot B3*, M. van der Glas (GroenLinks) *tot B3*, W.B. Leemhuis (GroenLinks), G.E. Wessels (GroenLinks) *vanaf B3*, M.D. Blom (VVD), J. Boter (VVD), W. Maat (Stadspartij), H.P. Ubbens (CDA), G.J. Kelder (Partij voor de Dieren)

Namens de griffie: de heer W.T. Meijer (commissiegriffier)

Namens het college: de heren R. van der Schaaf (PvdA), T. Schroor (D66) *bij B2*

Insprekers: de heer Menger (op persoonlijke titel)

Verslag: de heer J. Bosma

A. ALGEMEEN DEEL

A.1. Opening en mededelingen

De voorzitter:

- Opent de vergadering om 16.30 uur en heet iedereen hartelijk welkom.

Wethouder Van der Schaaf:

- Meldt dat het COA nog niet is ingegaan op diverse opties om invulling te geven aan de motie Ruimte voor vluchtelingen. Het college blijft zoeken naar manieren de motie uit te voeren.
- Kondigt aan volgende een collegebrief te sturen over de bed-bad-brood-voorziening.
- Komt in maart met een voorbereidingsbesluit om bouwaanvragen te voorkomen in verband met de omzetting van het kantorencomplex aan de Trompsingel in woningen. Gebleken is dat nader akoestisch onderzoek nodig is om te bepalen wat mogelijk is voor bouw nabij de Oosterpoort.
- Spreekt tijdens de commissie van 1 april 2015 graag over de ontwikkelagenda, de inhoudelijke ontwikkeling van Meerstad (met presentatie) en de pilot welstand Schildersbuurt.
- Lanceerde de website Wonen in stad en nodigt raadsleden nadrukkelijk uit mee te doen aan de verdere discussie, onder meer het Woonsymposium op 19 maart en het stadsgesprek op 19 april.

A.2. Vaststelling agenda

De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

A.3. Afspraken en planning

Er zijn geen vragen of opmerkingen.

A.4. Conformstukken

A.4.a. Herziene grondexploitatie de Velden 2014 (raadsvoorstel 12 februari 2015)

Het raadsvoorstel wordt als conformstuk geagendeerd voor de raad van 25 maart 2015.

A.4.b. Vaststelling bestemmingsplan Bedrijfsperceel Wolddijk (raadsvoorstel 5 februari 2015)

Het raadsvoorstel wordt als conformstuk geagendeerd voor de raad van 25 maart 2015.

A.5. Rondvraag

Er zijn geen woordmeldingen.

B. INHOUDELIJK DEEL

B.1. Wijziging welstandsnota Welstandskader Binnenstad (raadsvoorstel 5 februari 2015)

Dhr. Maat (Stadspartij):

- Is het eens met de betere bescherming van het aanzicht van de binnenstad.

2015-03-04 Verslag R&W

- Mist bepalingen over de bouw van appartementen en kamerbewoning.
- Vraagt of het Forum wel onder de welstandsnota valt en niet onder het bestemmingsplan. Het voldoet op geen enkele manier aan de schaal en korrelgrootte van zijn omgeving.
- Wil weten of het Forum nog groter en robuuster wordt om het aardbevingsbestendig te maken.

Dhr. Ruddijs (PvdA):

- Stelt dat de kwaliteit van de geliefde binnenstad bijdraagt aan succes.
- Stemt in met het voorstel en de verscherping van het welstandskader.

Mw. Jongman (ChristenUnie):

- Leest dat plannen zich moeten voegen naar hun omgeving of er juist mee moeten contrasteren, terwijl het niet ten koste mag gaan van het beschermde stadsgezicht. Hoe gaat dat samen?
- Wil voorkomen dat architecten panden plaatsen die gemiddelde Stadgers erg lelijk vinden. Er zijn veel voorbeelden, zoals een enorme zwarte villa in een prachtige rij lage huisjes.

Mw. Woudstra (D66):

- Looft het voorstel en de cocreatieve totstandkoming ervan. Een groot deel van de vragen van Platform Cultureel Erfgoed Groningen is overgenomen.
- Is blij dat Hortusbuurt, Binnenstad-Oost en Ebbingekwartier straks ook beschreven zijn.
- Vraagt hoe, door wie en wanneer nieuwe monumenten aangewezen kunnen worden. Is het mogelijk de stad erbij te betrekken?
- Wil de oude sfeer behouden, maar ook ruimte geven aan nieuwe dynamische ontwikkelingen.

Mw. Kuik (CDA):

- Sluit aan bij de door de ChristenUnie gesignaleerde tegenstelling. Is de passage over contrasteren met de omgeving geen vrijbrief?
- Oppert de aanpak van beschermd stadsgezicht uit te breiden naar andere historische locaties.

Mw. Van Duin (SP):

- Sluit grotendeels aan bij het CDA.
- Complimenteert het stuk en kan zich vinden in de uitgangspunten en indeling.
- Vraagt zich af in hoeverre het stuk echt bescherming waarborgt. Sommige ruimtelijke ontwikkelingen dragen zeker niet bij aan kwaliteit.
- Vindt ook dat meer gebieden in aanmerking komen voor bescherming.

Dhr. Blom (VVD):

- Vindt dat het college uitermate goed is ingegaan op de inspraakreactie.
- Sluit aan bij de bijdrage van de PvdA.

Dhr. Kelder (Partij voor de Dieren):

- Vindt het Lage der Aa een voorbeeld van mislukte inpassing in de oude omgeving.
- Verzoekt het college de term modieus te verduidelijken. Hopelijk slaat het op de inrichting van etalages en niet op de bouw, die tijdlozer zou moeten zijn dan modegrillen.

Dhr. Leemhuis (GroenLinks):

- Noemt de positieve waardering van de Stadspartij historisch.
- Sluit aan bij de PvdA en de laatste drie punten van de SP.

Wethouder Van der Schaaf:

- Zoekt de flexibiliteit in de binnenstad meer in functies dan in wat gebouwd mag worden.
- Wijst erop dat Groningen geen museumstad is, maar voortdurend in ontwikkeling. Betere bescherming van bestaande gebouwen en contouren sluit vernieuwing niet uit.
- Constateert dat meningen over mooi en lelijk verschillen, zoals bij het Hoge en Lage der Aa. De historische verschijningsvormen daar variëren van erg kleine huisjes tot gigantische pakhuizen.
- Legt uit dat aansluiten bij de omgeving ook op een contrasterende manier kan. Contrasteren mag zolang het de omgeving versterkt en niet verstoort.
- Vindt het aan de stadsbouwmeester en de welstand om afwegingen te maken op basis van de vastgestelde criteria. Vaak is vakkennis nodig.
- Antwoordt dat winkelplinten met de mode meegaan; dat slaat niet op de bouw.
- Stelt dat de Martinitoren ook een modegril te noemen is, die nu niet gebouwd zou worden. Voor de

2015-03-04 Verslag R&W

latere waardering zegt dat niet per se wat.

- Meldt dat het Forum niet dubbel zo groot zal worden vanwege aardbevingen.
- Zal dit plan zeker gebruiken voor welstandsplannen in andere wijken.
- Informeert de raad zodra meer duidelijkheid is over Monument Light.
- Komt terug op de goede suggestie Stadlers eventueel monumenten aan te laten dragen. Uiteindelijk besluit de gemeente over de aanwijzing. De consequenties voor de eigenaar zijn groot.
- Is bereid de werkwijze te evalueren. Het college is verantwoordelijk.

Het raadsvoorstel wordt als conformstuk geagendeerd voor de raad van 25 maart 2015.

B.2. Integraal gebiedsgericht werken en beantwoording gerelateerde moties en initiatiefvoorstellen (raadsvoorstel 12 februari 2015)

Dhr. Ubbens (CDA):

- Is voor meer gebiedsgericht werken en ruimte bieden voor initiatieven vanuit de samenleving.
- Vraagt waarom het college zo tevreden is over de wijkwethouders, terwijl ook conflicten met portefeuillehouders genoemd worden. Zijn projecten geslaagd dankzij de wijkwethouders?
- Wil weten wanneer de veranderagenda of een project succesvol is. De raad moet concrete resultaten af kunnen wegen tegen budgetten, ook wanneer initiatieven vanuit de wijk komen.
- Begrijpt niet waarom al gesproken wordt over uitbreiding van het budget naar 5 miljoen euro. De conflicten met portefeuillehouders en de verantwoording achteraf nemen dan ook toe.
- Informeert of alleen nieuwe of ook bestaande projecten in aanmerking komen.
- Verzoekt te verduidelijken wat voor soort projecten de spankracht en reikwijdte van het wijkwethoudersbudget te boven gaan (reservering 650.000 euro).

Mw. Klein Schaarsberg (Student en Stad):

- Sluit grotendeels aan bij het CDA.
- Had tot nu toe weinig zicht op gebiedsgericht werken.
- Blijft kritisch over nut en noodzaak van wijkwethouders. Het zou de scheiding tussen sociale, economische en fysieke werelden op moeten heffen, maar deelt de stad ook op in wijken.
- Vindt de formuleringen te wollig en te weinig concreet. Wat zijn de doelen? Zijn wijkwethouders essentieel? De raad wil geen last hebben van een veranderende organisatievorm.
- Vraagt zich af wie afweegt of een initiatief op wijk- of stadsniveau thuishoort en welke initiatieven prioriteit krijgen. Heeft de wethouder alsnog een zwaar sturende rol? Wat als het budget op is?
- Wil voorkomen dat beleid te veel terecht komt in geconstrueerde potjes over bestaand beleid heen.
- Wijst erop dat de motie Gebalanceerd in gesprek breder is met een goed proces en evenwichtige vertegenwoordiging van jong en oud.

Mw. Enting (PvdA):

- Omarmt gebiedsgericht werken en gaat tijdens het oefenjaar en de workshops graag dieper in op de kaderstelling door de raad en de budgettering.
- Spoort wijkwethouders aan zich ook actief op te stellen in wijken waar minder initiatieven vanzelf opkomen. Een wijkwethouder staat dicht bij de mensen en kan sneller handelen.
- Is voor verantwoording achteraf. Het voorkomt bureaucratie.
- Stelt voor in de Begroting 2016 een paragraaf op te nemen over vragen over budget vanuit gebiedsgericht werken.
- Vraagt hoe het college genoemde aandachtspunten uitvoert, met name communicatie met de wijk.

Dhr. Koks (SP):

- Ziet dit als een tussenstand en bewaart veel vragen voor de programmatische bijeenkomst.
- Hecht eraan dat bewoners ook in sociale wijkteams meer zeggenschap krijgen over hun omgeving.
- Wijst op de spagaat tussen het stedelijk organiseren van adviesraden rond doelgroepen en het gebiedsgericht organiseren van inspraak in WMO- en ander gemeentelijk beleid.
- Vindt twee weken inspraaktijd voor de adviesraden erg kort.
- Constataert tijdens een rondgang langs bewonersorganisaties dat zij verschillen in stevigheid en kwaliteit, deels doordat hun inzet meer is gericht op hoe het stadhuis feedback wil in plaats van hoe

2015-03-04 Verslag R&W

- bewoners hun stem willen laten horen. Hun rol moet opnieuw aan de orde komen.
- Hoort van actieve bewoners dat er vaak onduidelijkheid bestaat over zeggenschap.
- Stemt in met 2015 als proefjaar en verantwoording van middelen achteraf.

Dhr. Van der Glas (GroenLinks):

- Vraagt wie de raad is om te bepalen wat goed is. Bij gebiedsgericht werken hoort geen blauwdruk, maar flexibiliteit in aanpak en budgetten.
- Stelt dat ambtenaren en wijkwethouders moeten luisteren zonder in te vullen.
- Verwacht dat cocreatie mooie initiatieven op gaat leveren. Het vereist lef.

Dhr. Boter (VVD):

- Wijst erop dat de raad vooraf alles dicht kan timmeren met regels of werkenderwijs tijdens het proefjaar kan kijken wat werkt.
- Is voor een wijkwethouder die luistert en initiatieven opwekt en aanjaagt.
- Is benieuwd naar de ervaringen met het wijkwethouderschap tot nu toe. Hoe loopt het?
- Wil weten hoe het zit met de budgetten, ook op de langere termijn.

Mw. Woldhuis (Stadspartij):

- Sluit aan bij de bijdrage van het CDA.
- Pleit voor meer heldere formuleringen in beleidsstukken.

Mw. Woudstra (D66):

- Is een zeer groot voorstander van een benaderbare overheid, die luisterend en overlegend met bewoners, ondernemers en instellingen tot nieuwe initiatieven komt.
- Merkt dat bewoners het prettig vinden een eigen herkenbare wijkwethouder te hebben.
- Ziet graag een nadere uitwerking en start dit jaar de wijkconferentie.
- Is bezorgd of het college alle raadsleden wel vaak genoeg op de hoogte houdt van programma's, prioriteiten en communicatie naar de wijken.
- Wenst iedereen een goede samenwerking toe vol inspiratie.

Mw. Jongman (ChristenUnie):

- Is niet uitgesproken positief of negatief. Formuleringen in nota's zeggen weinig, het gaat om daden in de wijken. Resultaten ontbreken nog.
- Stelt dat het aangehaalde MFC in de Rivierenbuurt juist door de stadsdeelcoördinator geregeld is.

Dhr. Kelder (Partij voor de Dieren):

- Heeft het gevoel dat dit een goede aanzet is voor meer burgerparticipatie.
- Wacht af hoe het zich uitkristalliseert in de proefperiode en ziet uit naar de workshop.

Wethouder Van der Schaaf:

- Beamt dat het gaat om daden, niet om woorden.
- Vindt ook dat de ambitie van het gebiedsgericht werken en het wijkwethouderschap op een gegeven moment een meetbare definitie moet krijgen.
- Wijst erop dat het vorige en het huidige collegeprogramma inzetten op cocreatie en gebiedsgericht werken. Deze ontwikkeling is niet nieuw.
- Is ervan overtuigd dat wijkwethouders zorgen voor een betere borging van zeggenschap van burgers in het college en dat ze aanvullend werken op stadsdeelcoördinatoren en wijkteams.
- Legt uit dat spanningen ook tussen portefeuillehouders onderling kunnen bestaan. Bij overlappend beleid moet het college er altijd uitkomen.
- Beamt dat sommige zaken stedelijk moeten blijven gebeuren, het grootste deel zelfs.
- Ziet als doel verhoogde participatie en begrip door burgers en het versnellen van initiatieven om de relatie tussen overheid en burger te verbeteren.
- Meldt dat er inderdaad initiatieven plaatsvinden die op de wijkconferentie lijken.
- Bevestigt dat MFC De Stroming al voor de wijkwethouders ontstond. Het is wel een voorbeeld van gebiedsgericht werken, wat de wijkwethouders zullen versterken.
- Antwoordt dat er natuurlijk ruimte blijft voor bestaande initiatieven.
- Hecht veel belang aan bewonersorganisaties en overlegt regelmatig.
- Lijkt een periodieke fundamentele herbezinning op de positie van bewonersorganisaties goed.

2015-03-04 Verslag R&W

- Stelt gerust dat bij grotere toekomstige bedragen specifiek begroot zal worden, net als bij stadsdeelprogramma's.

Wethouder Schroor:

- Constateert een meerderheid voor verantwoording van budgetten achteraf. Bij NLA was dat ook de gewoonte. Wijkwethouders wegen af wanneer een project en budget zo'n grote omvang hebben dat de raad vooraf informatie moet krijgen of goedkeuring moet geven.
- Is zeer enthousiast over de energie die ontstaat in MFC De Stroming, ook bij bewoners die voorheen niet actief waren in hun wijk en nu overwegen initiatieven te lanceren.
- Stelt dat de maatschappij een andere benadering vraagt, waarbij initiatieven meer van onderop ontstaan dan vanuit het stadhuis.
- Ziet het als een uitdaging voor de raad om op de hoogte te blijven van die ontwikkelingen van onderop. Niet een beleidsdocument bepaalt wat gebeurt in de maatschappij, maar andersom. Tijdens de workshop zal dit aan de orde komen.
- Legt uit dat de zeggenschap van bewoners per situatie verschilt. Het kan heel direct zijn.
- Vindt het een terecht punt dat zeggenschap van bewoners in wijkteams invulling moet krijgen.
- Denkt dat het centrale adviesorgaan gevoed zal worden door toekomstige adviesorganen uit wijken.
- Komt terug op de tijdspanning van twee weken voor inspraak van adviesorganen.

Het raadsvoorstel wordt als conformstuk geagendeerd voor de raad van 25 maart 2015.

B.3. De afzonderlijke bespreekpunten van de PvdA en de Stadspartij Stedenbouwkundige visie Zernike Campus Groningen (Collegebrief 21-1-2015)

Dhr. Menger (inspreker op persoonlijke titel):

- Vraagt aandacht voor de integrale bereikbaarheid van Zernike middels een treinstation en een betere ontsluiting via de westelijke ring.
- Vindt dat er te weinig aandacht is voor (top)sportlocaties. De ACLO en het sportcomplex kunnen een boost gebruiken.

Dhr. Van der Laan (PvdA):

- Pleit voor goed wonen voor iedereen, ook studenten. Jongerenhuisvesting moet mogelijk zijn op de Zernike Campus, die erg geliefd is bij internationale studenten.
- Ziet graag de komst van horeca om het gebied meer te laten bruisen. Studenten missen met name daghoreca om te bezoeken na colleges of sportactiviteiten.
- Verzoekt het viaduct dat Zernike scheidt van Paddepoel tot een mooiere entree te maken met lokale kunstenaars.
- Denkt dat er voldoende vraag is en dat jongerenhuisvesting op het Zernike de druk op de wijken zal doen verminderen.

Mw. Woldhuis (Stadspartij):

- Wijst erop dat Leeuwarden weer een universiteit opent en in 2018 culturele hoofdstad is. Studenten zijn een zegen voor Groningen. Goede huisvesting houdt Groningen concurrerend en leefbaar.
- Pleit voor meer lef dan een prijsvraag voor kleinschalige jongerenhuisvesting.
- Sprak een grote investeerder in jongerenhuisvesting, die bereid is te investeren en met de wethouder van gedachten te wisselen.
- Vindt Zernike gewoon een onderdeel van de stad. In het nabije Paddepoel wonen al veel studenten.
- Lijkt Zernike de ideale plek voor jongerenhuisvesting in combinatie met onderwijs, sport en horeca.
- Organiseert een hoorzitting en een werkbezoek om het proces met investeerders op gang te brengen.

Mw. Van Duin (SP):

- Is voor goede betaalbare jongerenhuisvesting, waardoor de druk op kamerverhuur af kan nemen.
- Is tegen grootschalige jongerenhuisvesting op Zernike, omdat dan niet geïnvesteerd wordt in de al aanwezige locaties van Bouwjong. De grondprijzen liggen op Zernike een stuk lager.
- Gaat akkoord met kleinschalige jongerenhuisvesting op Zernike onder strikte voorwaarden dat er vraag naar is en dat de gevolgen voor Bouwjong in kaart zijn gebracht.
- Maakt zich zorgen over vermenging van onderwijs en bedrijfsleven, dat economische voordelen ziet. Het bedrijfsleven mag geen enkele invloed hebben op het onderwijsprogramma.

2015-03-04 Verslag R&W

- Pleit voor zeggenschap van studenten bij de vestiging van horeca en verzet zich tegen bestuurlijk arrogante miljoeneninvesteringen door onderwijsinstellingen.

Mw. Klein Schaarsberg (Student en Stad):

- Vindt met het college dat kleinschalige jongerenhuisvesting ondersteunend moet zijn aan Bouwjong. Het kan vooral voorzien in de vraag van internationale studenten naar goedkope woonruimte.
- Heeft twijfels over de prijsvraag en hoort graag een toelichting.
- Wil jongeren niet naar de randen drijven. Groningen is juist bruisend vanwege de jongeren.
- Sluit aan bij de suggestie van daghoreca en zeggenschap van studenten daarover.
- Wijst erop dat studenten op de campus van Enschede de binnenstad nauwelijks bezoeken.
- Hoopt dat corporaties investeren in jongerenhuisvesting. Het is niet een taak van onderwijsinstellingen.
- Pleit ervoor een fietstunnel op te nemen in de ambities. De entree onder de Ringweg oogt niet aantrekkelijk of groen.
- Ziet juist wel mogelijkheden voor bedrijven en geeft daaraan de voorkeur boven jongerenhuisvesting.

Dhr. Wessels (GroenLinks):

- Vindt het juist de charme van Groningen om in de stad te wonen. Studenten zijn per fiets erg mobiel.
- Ziet als oplossing het beter ontwikkelen van Bouwjonglocaties, niet grootschalige jongerenhuisvesting op het Zernike.
- Vraagt meer aandacht voor ecologie. Een bosje wordt uitgedund zonder compensatie en er valt niets te lezen over ecologische oevers.
- Pleit voor aansluiting op bestaande initiatieven, zoals Frankville.
- Is blij met de aandacht voor fietsen, maar vindt dat de slimme routes hoogwaardiger kunnen.
- Deelt de ambitie voor een fietstunnel, maar kan mogelijke beperkingen nog niet overzien.

Dhr. Castelein (D66):

- Denkt dat Groningen als City of Talent veel aan de investeringen zal hebben door bij te dragen aan de ontwikkeling van de campus en deze (inter)nationaal op de kaart te zetten.
- Vraagt welke opgave het college voor de gemeente ziet. D66 acht verdergaande samenwerking en goede marketing als voorwaarden voor succes.
- Is geen tegenstander van jongerenhuisvesting op Zernike, maar plaatst dezelfde kanttekeningen als Student en Stad: er moet vraag zijn onder studenten en ontwikkelaars.

Dhr. Kelder (Partij voor de Dieren):

- Sluit wat betreft groen aan bij GroenLinks.
- Ziet liever verbouw dan nieuwbouw. Er staan veel kantoorpanden leeg. Anderzijds zou kleinschalige jongerenhuisvesting op Zernike een goede zet kunnen zijn om druk op wijken te verminderen.
- Bestrijdt dat de levendigheid van het centrum gevaar loopt. Studenten zijn per fiets mobiel genoeg.
- Pleit voor een breed onderzoek naar de vraag. De uitslag moet zeer positief zijn.

Dhr. Boter (VVD):

- Is voor meer samenhang op Zernike.
- Wijst erop dat woningen alleen aan de noordkant zouden kunnen en dan niet te dicht bij het Kernfysisch Versneller Instituut. Waar gebouwd mag worden, is al veel gebouwd.
- Is niet tegen vormen van woningbouw.
- Vindt het Suikerunieterrein een betere optie voor grootschalige woningbouw. Er zijn routes genoeg en de bus naar Zernike stopt vlakbij.
- Ziet meerwaarde in ruimte voor bedrijvigheid, bijvoorbeeld voor studenten die tijdens hun studie al een bedrijf beginnen. Ook is input nodig voor beroepsopleidingen.

Mw. Jongman (ChristenUnie):

- Kan zich grotendeels vinden in de ambities voor Zernike, waar meer mogelijk is.
- Wijst erop dat niet alle studenten op Zernike kunnen wonen, maar is niet tegen kleinschalige jongerenhuisvesting en daghoreca.

Dhr. Ubbens (CDA):

2015-03-04 Verslag R&W

- Vindt het aan marktpartijen om te bepalen of er vraag is naar jongerenhuisvesting op Zernike.
- Wijst erop dat het verlaten terrein wel onaantrekkelijk is om te wonen, met name 's nachts. Kleinschaligheid van jongerenhuisvesting is dan misschien niet een goed idee.
- Denkt dat horeca een goede bijdrage kan leveren.
- Vraagt zich af wat klein- en grootschaligheid precies inhouden. Waarom zou grootschalige huisvesting geen toegevoegde waarde kunnen hebben?

Wethouder Van der Schaaf:

- Noemt het een grote stap dat wonen op Zernike, voorheen onbespreekbaar, nu middels een prijsvraag wordt onderzocht.
- Ziet het Zernike primair als een terrein voor onderwijs en bedrijvigheid, die ruimtelijk meer mogen mengen. Dat mag niet leiden tot invloed op het onderwijs, maar dat is een andere kwestie.
- Wijst erop dat horeca al mogelijk is.
- Denkt dat wonen op bepaalde plekken versterkend kan werken doordat het voor levendigheid zorgt en met goede verbindingen Zernike meer bij de stad betreft.
- Noemt het een zoekopgave voor alle overheden om een tunnel voor elkaar te krijgen.
- Vindt ook dat de entree van Zernike vanuit Paddepoel beter kan.
- Wijst op de lastigheid dat wonen vanuit het niets moet worden opgebouwd. Vandaar de prijsvraag.
- Beamt dat elke toevoeging, Bouwjong of niet, kan voorzien in de vraag. Dat is nodig om de druk op de wijken te verminderen.
- Bestrijdt dat Bouwjong stagneert. De afgelopen jaren zijn zevenhonderd eenheden gerealiseerd. Aan de Steenhouwerskade is veel kantoorruimte omgezet.
- Neemt de opmerking ter harte goed op ecologie te letten bij de verdere uitwerking.

Het raadsvoorstel wordt op verzoek van de Stadspartij als éénminuutinterventie geagendeerd voor de raad van 25 maart 2015.

B.4. De ingestelde 'time out' voor het afgeven van onttrekkingsvergunningengebied voorbereidingsbesluit (Vishoek, Hoekstraat en Muurstraat)

Mw. Klein Schaarsberg (Student en Stad):

- Ziet niet in waarom een time out nodig is voor de gehele drie straten en is daartegen. De negentien vrijkomende panden, waar geen onttrekkingsvergunning voor nodig is, zijn al door het voorbereidingsbesluit ondervangen.
- Krijgt de indruk dat het college voorsortteert op een toekomstige 15%-norm of beperking van onttrekkingsvergunningen, terwijl dergelijke belemmeringen juist niet passen in de binnenstad.

Dhr. Castelein (D66):

- Is geen voorstander van het instrument time out, zeker niet zonder het breder af te wegen in het kader van de woonvisie.
- Steunt van harte de ambitie met bewoners in gesprek te gaan over de toekomst van het A-kwartier en begrijpt het voorbereidingsbesluit ten aanzien van de vrijgekomen prostitutiepanden.
- Wil weten waarom voor een time out gekozen is en of het een voorbode is op de woon- en binnenstadsvisies. Welk signaal wil het college afgeven met deze generieke maatregel?

Dhr. Leemhuis (GroenLinks):

- Was tegen de time out in Selwerd, omdat de problematiek niet afweek van andere wijken.
- Vindt het A-kwartier wel uniek. Een aantal straten heeft een zeer slecht imago en cameratoezicht is ingesteld om de veiligheid te bevorderen. De situatie bevrozen is gerechtvaardigd.
- Neemt afstand van de suggestie die doorklinkt in het voorbereidingsbesluit dat jongerenhuisvesting in de toekomst een probleem zou zijn. Het zou wel een uitkomst kunnen zijn.
- Pleit ervoor buurtbewoners de kans te geven te discussiëren over het toekomstige woonklimaat.

Dhr. Blom (VVD):

- Is in de regel tegen time outs. Is het echt noodzakelijk en onvermijdelijk?
- Stemt in met de maatregelen als het echt nodig is om een gemêleerde samenstelling te bereiken.

Mw. Kuik (CDA):

2015-03-04 Verslag R&W

- Vindt het goed de straat de kans te geven zich te ontwikkelen met een gevarieerd woningaanbod, wat niet inhoudt dat voor studenten geen ruimte zou zijn.

Mw. Jongman (ChristenUnie):

- Stemt in met de maatregelen, zodat even stilgestaan kan worden bij de positieve ontwikkeling van de buurt met een gevarieerd woonmilieu.

Dhr. Kelder (Partij voor de Dieren):

- Sluit aan bij de bijdrage van ChristenUnie.

Dhr. Maat (Stadspartij):

- Stemt in met de time out en het voorbereidingsbesluit.
- Vraagt of de mooie Noorderhaven betrokken wordt bij de ontwikkeling van het A-kwartier.

Wethouder Van der Schaaf:

- Legt uit dat de time out bij de huisvestingsverordening woningomzetting het equivalent is van het voorbereidingsbesluit in de planologie. De bevrozing van de situatie geeft gelegenheid met bewoners een toekomstplan te maken voor het gebied, eventueel inclusief de Noorderhaven.
- Wijst erop dat het verdwijnen van de prostitutie de straten radicaal zal veranderen. Dat gaat veel verder dan bestemmingswijzigingen voor negentien panden.
- Plaatst de time out niet in het bredere kader van de woonvisie, omdat het juist een noodmaatregel is.
- Voert bij de woonvisie wel het debat over regels voor kamerbewoning in de binnenstad, inclusief het A-kwartier.
- Sorteert niet voor op maatregelen om jongerenhuisvesting tegen te gaan, dat is een van de mogelijkheden.
- Stelt gerust dat de woonvisie eerder gereed zal zijn dan het nieuwe bestemmingsplan A-kwartier.

Het raadsvoorstel wordt op verzoek van Student en Stad als éénminuutinterventie geagendeerd voor de raad van 25 maart 2015.

C. HUISHOUDELIJK DEEL

C.1. Ingekomen stukken

Er zijn geen agenderingen.

C.2. Vaststelling verslag van 4 februari 2015

Het verslag wordt ongewijzigd vastgesteld.

De voorzitter sluit de vergadering om 18.40 uur onder dankzegging.